БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 155 (6345)
АВГУСТЫН 8
СРЕДА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхоз бүхэнии библиотекэтэй болгохо

Большевистскэ партиин, советскэ правительствын анхарал оролсогын ашаар манай колхозно деревнин культура урган хүгжэнэ. Колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта һургуулинууд, клубууд, уншалгын байшангууд, радиоузелүүд болон культурно-гэгээрэлэй олон эмхи зургаанууд байгуулагданхай. Хүдөө нютагуудта олон интеллигенци — олонтоогой багшанар, зоотехнигүүд, врачууд, агрономууд, механигууд, бухгалтернууд, комбайнернууд, колхозой хүтэлбэрилхы кадрнууд бии гараа.

Советскэ таряашадай культурна хэмжээнэй урган ябадал хадаа тэдэнэй ажалда тон олонхи колхозуудай ушар ёһо мэдэнхэйгээр гаралаг дээрэһээнь, артелиин баялигые арбидхахын түлөө оролдолгын дээрэһээнь эли тодоор харагдана.

Манай һүүлдэ хүдөө ажахые хүгжөөлгын зорилгонуудые шиидхэжэ байхадаа колхозно деревнин ажалшад наука болон культурын туйлалтануудые шудалхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Тэдэнэр марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые оролдосотойгоор шудална, политическэ, научно-техническэ, уранһайханай литературые болон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай зохёолнуудые һонирхоно. Ном хадаа колхозно таряашадай ажабайдалай шухала зүйлнүүдэй нэгэнь болонхой. Тэдэнэр ном уншажа, эрдэм һургуулияа дээшэлүүлнэ, зүбшэл абана, һайнаар хүдэлхэ, хүдэлмэрилхэ, тэмсэхэ, туйлалта туйлаха ябадалда һурана.

Советскэ ном хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хүсэтэй зэбсэг, арад зоной политическэ болон культурна хэмжээе дээшэлүүлгын шухалын шухала хэрэгсэлнүүдэй нэгэн мүн. Эгээл тиимэ дээрэһээ большевистскэ парти манай номой талаар арад зоной хэрэгцээе хангахын түлөө тон ехээр оролдоно. Манай орон доторхи бүхы арадуудай хэлэнүүд дээрэ хэдэн зуун миллион тиражтайгаар номууд хэблэгдэн гаргагдана. Гансал 1950 ондо орон дотор 800 миллион шахуу номууд хэблэгдээ. Дайнай һүүлдэхи табан жэлэй турша соо номуудай ниитэ тиражь 1940 онойхидо орходоо 84 процентээр ургаа.

Эдэ олон тоото номуудай горькоогой хубинь хүдөө нютагуудтахи ажалшадта эльгээгдэнэ. Энэ жэлэй түрүүшын хахадай турша соо манай республикын хүдөө нютагуудай ажалшад 847 мянган түхэриэгэй номуудые абаа. Республика дотор хүдөөгэй ба колхозно 174 библиотекэнүүд тоологдоно. Тэрэ библиотекэнүүдэй олонхинь эллэб зүйлын номуудтай, уншагшадай дунда номуудые тарааха, уншалга эмхидхэхэ талаар ехэ юумэ хэнэ.

Гэбэшье, бүхы дээрэнь библиотекэнүүдые хэрэгтэй абаад үзэхэдэ республика дотор хүдөөгэй арад зоной политическэ болон культурна хэрэгцээнүүдые хангана гүй. Республикын колхозуудай олонхинь мүнөө болотор өөрын библиотекэгүй байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай «Социализм», «XVIII партсъезд», Молотовой нэрэмжэтэ артелинууд, Закаменай аймагай Калининай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд библиотекэгүй байха юм. Курумканай аймаг дотор миил нэгэ колхоздонь, Байкало-Кударын аймагта миил 2 колхоздонь библиотекэ бии.

Колхозуудта бии байһан библиотекэнүүд үсөөхэн байһан мүртөөшье, номуудайнь фонд тон бага байна. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой библиотекэдэ миил хэдэн арбаад хуушан брошюранууд бии.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые колхозуудай партийна организацинууд, партиин айкомууд һайн мэдэнэ. Гэбэшье, энэ хэрэгые мэдээгүй шэнги болоод, ямаршье хэмжээ абанагүй.

Колхозуудай библиотекэнүүдые һайжаруулан үргэдхэхэ ябадалда иимэ хайша хэрэгээр хандажа яажашье болохогүй. Колхозно тосхоной культурые дээшэлүүлхын тулада библиотекэнүүдые олошоруулха, хүдэлмэриень һайжаруулха шухала байна бшуу.

«Хүдөөдэ ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал ба тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо ВКП(б)-гэй обкомой табадахи пленум иимэ зорилго табиһан байна гэбэл: **«1951—1952 онуудай турша соо бүхы колхозуудта политическэ, уранһайханай, научно-популярна болон хүдөө ажахын литературын хүсэд хүрэхэ тоото номуудтайгаар библиотекэнүүдые эмхидхэхэ».**

ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй энэ директивэ хадаа хүдөөгэй бүхы партийна организацинуудай шухала программа мүн. Колхоз бүхэндэ өөрын библиотекэ эмхидхэхэ бүхы арга боломжонууд манайда бии. Ном худалдадаг магазинуудта ямаршье номууд элбэг олон. Республиканска бибколлектор колхозуудта номуудые олоор үгэдэг байна. Колхозуудай слзо хубааха үедэ культурна хэрэгсэлдэ хараалагдаһан ехэхэн мүнгэн зөөри кассануудтань бии. Эдэ бүхы арга боломжонуудые шадамараар хэрэглэхэ шухала.

Колхозно библиотекэ эмхидхэхэ гээшэ гансал номуудые абалгаар хизаарлаха бэшэ, харин таатай зохид гэр байра олохо, шадамар бэрхэ хүниие библиотекарь болгохо гэһэн удхатай.

Номуудые олон хүндэ уншуулха гээшэ колхозно библиотекын шухала хэрэг болоно. Тэрэнэй тула уншагшадай конференци, хамтын уншалга, номуудай выставкэ эмхидхэхэ, һайшаан дурадхалгын спис огүүдые хэхэ, номой нүүдэл наймаа эмхидхэхэ гэхэ мэтын хүдэлмэри ябуулха шухала.

Номуудые олониитэ зоной дунда нэбтэрүүлэн тараахын тулада библиотекэ бүхэнэй дэргэдэ олон тоото эдэбхитэлтэй байха хэрэгтэй. Энэ талаар комсомольско организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Хүдөө нютагтахи культурна хүдэлмэриин гол зорилгонуудай нэгэн хадаа бүхы колхозуудта библиотекэ байгуулха, тэдэнэй хүдэлмэрие жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ ябадал болоно. Хүдөө нютагуудтахи бүхы партийна организацинууд эдэ хэмжээ-ябуулгануудые толгойлон ударидаха уялгатай. Тэдэнэртэ иимэ эрилтэ партиин обкомой табадахи пленум табина.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр А. Н. Поскребышевые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Нүхэр А. Н. Поскребышевэй түрэһөөр 60 наһанайнь ойтой дашарамдуулан, партиин ба советскэ түрэ засагай үмэнэ тэрэнэй байгуулһан габьяануудые тэмдэглэн, нүхэр Александр Николаевич **Поскребышевые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ШВЕРНИК.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1951 оной августын 6.

Эдир залуушуулай бүхэсоюзна шэнэ рекорд

РИГА, (ТАСС). Ригын гурбан физкультурнигууд—Ю. Лукстынь, Я. Бурене, Т. Калнынь гэгшэд 17—18 наһанай хүбүүдэй гүйхэ эстафетнэ урилдаанда 3 мянган метр гүйжэ, эдир хүбүүдэй дунда бүхэсоюзна шэнэ рекорд туйлаба. Тэдэнэр 8 минута 2,2 секунда соо гүйжэ, түрүүшын рекордһоо 3,8 секундаар түрүүлэө.

КОЛХОЗНИК БҮХЭН ҮДЭРЭЙНГӨӨ НОРМО ДҮҮРГЭХЭ ЁҺОТОЙ

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭИ ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАИ

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной августын 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ һуриилэлгэ	Силос даралга	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
Прибайкальска	37,2	74,6	75,7
Кабанскын	36,4	46,2	75,4
Бичурын	35,1	36,4	33,5
Мухаршэбэрэй	34,4	41,0	49,8
Байкало-Кударын	33,3	25,9	68,1
Кударын	30,3	42,6	32,7
Тарбагатайн	26,6	26,8	57,7
Кяхтын	26,5	48,8	36,8
Баргажанай	26,0	30,9	42,6
Иволгын	23,2	34,6	33,7
Закаменай	21,6	49,2	22,2
Заиграйн	20,8	17,5	70,2
Курумканай	19,6	27,6	46,3
Сэлэнгын	17,2	11,8	28,1
Түнхэнэй	16,9	50,9	83,0
Зэдын	14,7	18,5	54,6
Торийн	11,6	33,2	69,8
Хориин	9,5	48,1	24,0
Хэжэнгын	8,4	48,2	33,8
Яруунын	6,3	13,5	59,9

25 үдэр соо 32 гектар

Кабанскын аймагай Колесовско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой гэшүүн Алексей Петрович Трусов үбһэ хуряалга дээрэ ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө гар хажуураар сабшаха зуураа, нүхэр Трусов ажалайнгаа темпые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ. Июлиин 27-ной үдэр 2,03 гектар (нормонь 0,40 гектар) үбһэ сабшаһан байна. Хамта дээрээ тэрэ хүдэлмэриин 25 үдэр соо 32 гектар үбһэ сабшажа, 148 ажалта үдэр олоо.

—Ажалай иимэ үндэр бүтээсэ имагтал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэн дээрэһээ туйлааб,—гэжэ Алексей Трусов хөөрэнэ.—Би үглөөнэй 5 часһаа эхилээд, үдэшын харанхы болотор сабшадагби. 4 час бүхэнэй һүүлээр 20 минутын амаралта хэжэ, энэ үе соо хажуураа сохидог байнаб. Үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ 2 часай турша соо амардагби. Үбһэ сабшаха зуураа, сагаа гээхэгүйн тула түхэреэлэн сабшадаг байнаб. Тиихэдээ 2 метрһээ үлүү үргэнөөр ба далайса бүхэндөө 20—30 сантиметрээр ногоо эдюулэн сабшадагби.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын түлөө гар хажууршадай мүрысөөн Кабанскын аймагай колхозуудта үргэнөөр дэлгэрнэ.

Ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ

Заиграйн аймагай колхозуудта үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэри ябажа байна. Аймагай түрүү колхозууд сабшалангайнгаа 60 гаран процентые сабшажа хуряагаа. Тэжээл бэлэдхэлгээр Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ, Доодо-Курбын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд аймаг соогоо түрүүлжэ ябана.

Дурсагдагша колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд имагтал колхознигуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ шадаһанай ашаар үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие амжалтатайгаар үнгэргэнэ. Эдэ колхозуудай бригаданууд болон колхознигуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн ёһотой большевистскээр эмхидхэгдэһэн байха юм. Социалистическэ уялганууд ба мүрысөөнэй дүнгүүд 5 хоног бүри шалгагдажа, дүнгүүдынь гаргагдадаг, бригадануудай үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ тэдэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Эдэ зүблөөнүүд дээрэ түрүү хүнүүд тэмдэглэгдэдэг, ажалайнгаа нормые дүүргэдэггүй, муугаар хүдэлмэрилдэг колхознигууд эрид шүүмжэлэгдэдэг юм. Аймаг соогоо түрүүлжэ ябаһан Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Вставский үбһэшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри шадамараар эмхидхээ. Энэ колхозой бригадануудта «дайшалхы хуудаһанууд» саг үргэлжэ гаргагдадаг, хөөрэлдөөнүүд ба газетэнүүдые уншалга үнгэргэгдэдэг. Һаяхан колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ботов тэжээлэй бата бэхи база колхозойнгоо яагаад байгуулжа шадаха байһан тухай тон һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө.

— Мүнөө жэлдэ ногооной ургаса нилээд һайн. Таряа хуряалгын эхилтэр бидэнэр 1800 гектарай үбһэ хуряаха байнабди. Колхоздомнай хүдэлмэриин хүсэнэй дутуу байһаниинь мэдээжэ. Тиигэбэшье, колхознигуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, тэжээл бэлэдхэлгынгээ хүдэлмэрие саг соонь дүүргэжэ шадаха байнабди, — гэжэ нүхэр Ботов уряалһан байха юм.

Колхознигууд түрүүлэгшынгээ дурадхалые халуунаар дэмжэжэ, үглөөдэрынь барандаа шахуу ажалайнгаа нормонуудые дүүргэхэһээ байтагай, үлүүлэн дүүргэһэн байна. Жэшээнь, 4—5 гектар сабшадаг байһан машинистнууд 6—7 гектар, гар хажууршад 0,50 гектарай оронДо 0,60—0,80 гектар сабшадаг болобо. Тиигэжэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үбһэ сабшалгынгаа түсэбые 71 процент дүүргэһэн ба сабшалга һуриилэлгын хоорондо забһар гаргаагүй, аймаг дотороо түрүү һууридэ гараһан байна. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин августын 1-нэй дүнгөөр ВКП(б)-гэй Заиграйн айком ба аймгүйсэдком Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо дамжуулгын Улаан туг барюулаа.

Гэхэтэй хамта, Заиграйн аймагта гээгдэжэ ябаһан колхозууд бии. Августын 1-нэй байдалаар аймагай 9 колхозууд үбһэ сабшалгынгаа түсэбые 50 хүрэхэгүй процент дүүргэһэн байха юм.

Тэдэ колхозууд ямар шалтагаанһаа гээгдэнэб? Имагтал колхознигуудаа тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ гүйсэд элсүүлжэ, тэдэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ шадаагүй дээрэһээнь иимэ юумэ болоо. Жэшээ болгон, Энгельсын, Маленковой нэрэмжэтэ ба «Улаан Эрхирик» колхозуудые абаад үзэе. Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ ябажа байһан Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой бүхы колхознигуудай хахадһаань олонхинь ажалайнгаа нормонуудые оройдоо 40—60 процент дүүргэнэ. Тэрэшэлэн Маленковой нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Дымбрыловэй хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй бригадын 6 машинистнуудай 3-ниинь, 13 гар хажууршадай 8-ниинь үдэрэйнгөө даалгабаринуудые дүүргэдэггүй. «Улаан Эрхирик», «Красный опытник» колхозуудта мүн лэ иимэ байдал үзэгдэнэ.

Колхознигуудай ажалай бүтээсын бага байһан үшөө нэгэ гол шалтагаан гэхэдэ, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ ёһо тэдыгээр хандана. Тэдэнэр болбол мүрысөөнэй договорнуудые баталуулаад лэ, тэрэнэй дүнгүүдые шалгадаггүй, тэрээнһээ байтагай хүдэлмэрииншье дүнгүүдые саг үргэлжэ гаргадаггүй байна. Тиихэлэ дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд лодырьнуудтай эрид шууд тэмсэдэггүй. Эдэ колхозуудай ба мүн бусадшье хэдэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлгын талаар колхозойнгоо ямар байдалда байһаниие колхознигуудтаа сэхэ хөөрэжэ үгэдэггүй, ниитынгээ адуу малда тэжээлэй база байгуулхын түлөө колхозник бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй байна.

Колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха, колхозник бүхэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба хүдөө ажахын машинануудые шадамараар, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ёһотой. Энэ хадаа колхозоо улам саашань бэхижүүлхэ, артелиингээ баялигые улам арбидхаха арга зэбсэгүүдэй нэгэниинь болоно.

Д. Санжимитыпов,
«Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

ТАРЯА ХУРЯАЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭМНИ ЛАБТАЙ

1947 онһоо комбайнераар хүдэлмэрилхэ зуураа, түрүүшын жэлнүүдтэ «Коммунар» комбайнаар 250 гектар хуряагша һэм. Үнгэрэгшэ жэл 423 гектар хуряажа, 240 килограмм нефтепродукт алмаһан байнаб.

Манай агрегадта олон эхэнэрнүүд хүдэлмэрилдэг. Теэд тэдэнэр —манай МТС-эй дүй дүршэл ехэтэй комбайнернууд эрэшүүлһээ дутуугүй хүдэлмэрилдэг юм.

Коллективэйхиднай бэе бэедээ туһалалсажа ябадаг. Манай хүдэлмэрилдэг Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Базаржапов агрегадтамнай ябаха хүнүүдые болон унаа мори, мэшээг амһарта хаһа саг соонь оложо үгэдэг байна.

Тракторна бригадын бригадиртай хани барисаатай хүдэлмэрилхэ гээшэ угаа шухала. Үшөө таригаа хэжэ байха үедэ бригадир нүхэр Гомбоевтой поли дээрээ гаража, хуряаха газараа харжа һэмди. Полинуудаа һайнаар элдүүрилхэ зорилго тракторист бүхэнэй урда табигдаһан байна. Жэгдэ һайнаар элдүүрилһэн полидо комбайниие түргэнөөр ябуулха аргатай байхаһаа гадна, таряанай гээгдэхэнь бага болодог юм.

Хүдэлмэрилхэ маршрудаа мүнөө табяабди. Энэ жэлдэ зерноуловитель ба соломокопнительтайгаар хүдэлмэрилхэбди. Гадна һүнидөө хүдэлмэрилхын тула лампочкануудые зохёогооб.

Комбайнернуудай республиканска зүблөөндэ хабаадалсажа, суута комбайнернууд М. Ковалевский, М. Суменков ба бусадай дүй дүршэл тухайгаа хэлэхыень дууллааб. Энэ түрүү дүй дүршэлынь бидэнэрэй хүдэлмэридэ ехэ туһатай байха юм.

Республикын суута комбайнер М. Суменковой уряае халуунаар дэмжэжэ, комбайнернуудай мүрысөөндэ оролсохо зуураа, энэ сезон соо «Коммунар» комбайнаар хүдэлмэриин 25 үдэр соо 400 гектар таряа хуряаха ба 10 процент горючи алмаха уялга абааб. Энэ уялгаяа дүүргэжэ шадахаб.

Ц. Чимит-Доржиева, Хориин МТС-эй комбайнерка.

ТҮРҮҮ КОМБАЙНЕРНУУДАЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

МУХАРШЭБЭР. Суулгын МТС-эй комбайнернууд республикын түрүү комбайнернуудай хандалгые зүбшэн хэлсэжэ, республиканска социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо. Тус МТС-эй комбайнернууд «Сталинец—6» гэжэ комбайнаар 800 гектар, «Коммунар» комбайнаар 550 гектар таряа хуряахаар шиидэбэд.

Республикын комбайнернуудай социалистическэ мүрысөө үүсхэгшэ Минай Суменков Подлопатинска сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхозой тариалан дээрэ хүдэлмэрилхэ комбайнер Георгий Булдаковтай социалистическэ мүрысөө батална. Комбайнернууд нүхэд Бадмаракшиев, Гындынов, Пахунов, Калашников, Булажапов ба бусад республикын түрүү комбайнернуудай хандалгые дэмжэжэ, ехэнүүд уялганууды абаа.

Мүнөө тус МТС-эй комбайнернууд харьяата колхозуудтаа гараа. Комбайнер бүхэн машинаяа дахин дахин шалгана.

Б. Тугнуйский.

Ивановска область. Ново-Ивановска мануфактурын фабрикын коллектив коммунизмын агууехэ барилгануудай захилнуудые бэелүүлэн, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Барилгые хангадаг худалдаа наймаанай предприятинуудта гоё һайхан ба һайн шанартай бүдүүд ехээр эльгээгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрикын эрхим браковщица, комсомольско группорг К. А. Устинова шэнэ барилгада эльгээгдэхэ бүдүүдые шалган хаража байна.

ТАСС-эй Фотохронико.

ШАХТЕРНУУДАЙ ҺАЙНДЭРЭИ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

БАРВЕНКОВО. (Харьковска область). (ТАСС). Горнорудна түхеэрэлгэ бүтээн гаргадаг «Красный луч» заводой коллектив шахтёрнуудай Үдэрэй хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаба.

Предприяти хадаа шулуун нүүрһэнэй промышленностьда хэрэглэгдэдэг үргэлгын механизмууд, винтеляторнууд ба бусад түхеэрэлгэ бэлэдхэнэ. Стахановецууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд продукци ехээр гаргадаг болохые оролдоно, шэнэ зүйлнүүдые хэдэг боложо байна. Үргэлгын машинанууд жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд олоор хэгдээ. «СКР-11» гэжэ транспортер үйлэдбэрилэн гаргагдаа. Час соо 30 тонно гаргаха хүсэтэй нүүдэл сортировкые бэлэдхэжэ дүүргээ. Энэ машинын түрүүшын экземпляр шахтёрнуудай Үдэр хүрэтэр Донбасс эльгээгдэхэ юм.

СИБИРИИН ВИНОГРАД

ИСКИТИМ. (Новосибирскэ область). (ТАСС). Областиин үрэжэмэстэ туршалгын станциин садта мичуринска ба амурска сортын виноград түрүүшынхеэ ургажа эхилээ.

Дүрбэн жэлэй урда тээ Дальнэ Востогһоо ба мичуринскһаа виноградай үрһэнүүдые эндэ асарһан байгаа. Станциин научна сотруднигууд хадаа Сибирьтэ урдань ургадаггүй байһан энэ культурын хойноһоо хиналта табина. Амурска сорт хадаа үбэлдэ тэсэмгэй Сибириин шэрүүн уларилда һайн ургажа шадаха байна.

Туршалгын станци хадаа Сибирьтэ сад тарилгын үнинэй эмхи зургаануудай нэгэн мүн. Эндэ 12 гектар газарта яблокын ургадаг сад бии юм. Сибирскэ ба мичуринска сортын вишня олон бии, шэнэ сортын гүлзээргэнэ ба ондоо жэмэс ургана. Бүхы талмайнь уһалагдана. Гандаһан зун болоошье һаа, фруктын ба жэмэсэй һайн ургаса хүлеэгдэнэ. Тус станци областиин колхозуудта 200 мянган үрэ үгэхэ байна.

АРАДАИ ОЮУН БЭЛИГ ТУХАЙ НОМУУД

Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ арадай творчествын бүхэсоюзна Байшан ороной уранһайханай самодеятельностиин түрүү коллективүүд тухай номуудые хэблэн гаргажа эхилбэ. Тэдэнэрэй дүй дүршэл, творческо зам, һуралсал тухай, оюун бэлигтэ арадай дуушад, танцорнууд, хүгжэмшэд тухай тэдэ номууд соо хэлэгдэнэ.

Ивановска областиин Вичуга городтохи Ногиной нэрэмжэтэ фабрикын текстильщигүүдэй дуушадта ба Тагильска дуунай капеллэдэ түрүүшын номууд зорюулагдаа.

(ТАСС).

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

Ниитэ-политическэ хүдэлмэрине халирхайгаар хүтэлбэрилнэ

Ниитынгээ адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха гээшэ колхозуудай, аймагуудай эгээл харюусалгатай зорилго мүн. Мүнөө энэ кампани республика доторнай түлэг дундаа ябуулагдажа байна.

Тус кампанида колхознигуудые олоор, элэбхи ехэтэйгээр хабаадуулха талаар партийна организацинуудай урда шанга эрилтэ табигдана. Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үндэр хэмжээндэ ябуулха ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ үбһэ хуряалгые саг болзор соонь дүүргэлгын шухала условинуудай нэгэн болоно.

ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй шиидхэбэрине бэелүүлэн, партиин Торнин айком ниитэ-политическэ хүдэлмэреэр зарим тэды хубилалта туйлаа. Үбһэ хуряалгын эхилһэнһээ хойшо ВКП(б)-гэй айкомой лекторскэ группын гэшүүд колхознигуудай дунда уласхоорондын байдал тухай, коммунизмын агуу ехэ барилганууд ба хүдөө ажахын темэнүүдээр 30 гаран лекци уншаһан байна. Колхозуудта агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэжэ, тэдэндэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ талаар заабаринууд үгтэһэн байна.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо (партийна организацинь секретарь нүхэр Буянтуев) агитаторнууд муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Буянтуев 10 хоног бүхэндэ агитаторнуудтаяа семинар үнгэргэнэ. Агитаторнууд нүхэд Доржиев, Бальжиров гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые һонирхолтойгоор, идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэдэг байна. Аймаг дотор кино харуулга нилээд һайжаруулагдаа. Нүүдэл кинонууд маршрудай ёһоор ябажа, колхозуудта һарадаа хоёр дахин кинокартинанууд харуулагдана.

Гэбэшье, аймаг соо ниитэ-политическэ хүдэлмэрине бүхыдэнь абахада, үшөөл хангалтагүй байна. Хамта 326 агитаторнууд хүдэлмэрилдэг гэжэ тоологдобошье, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрине болотоор һайжаруулжа шадаагүй. Жэшээнь, «Улаан Бургалтай» колхоз адуу малаар эгээл олон, аймаг соогоо томо колхозуудай нэгэнниинь юм. Колхоз аяар 3000 гаран гектар үбһэ сабшаха түсэбтэй. Теэд, эндэ ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. № 3 бригадада агитатораар гансал коммунистка Д. Бадмаева томилогдонхой.

Нүхэр Бадмаева бригадынгаа гэшүүдэй дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлэггүй, газетэ өөпөө ганса нэгэ уншадаг байха юм. Бригадань нэгэ экземпляр «Торейский колхозник» газетэ абадаг. Нүхэр Бадмаева өөртөө «Бурят-Монголой үнэн» газетэ захиһаншье һаа, тэрээнээ июлиин 20-һоо хойшо абаагүй байха юм. Бригадын олон гэшүүд мүнөө болотор тэжээл бэлэдхэлээр нэмэлтэ түлбэри абаха тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тоггоолтой танилсаагүй. Полевой стандань газетнэ витринэ үгы. «Дайшалхы хуудаһанууд» үни боложо гаргагдаха мүртөө, идейнэ удхаараа муу ба заримдаа буруугаар бэшэгдэлэг байха юм. Жэшээлхэдэ, «манай бригадынхид үбһэ хуряалгын эхинһээ һайнаар лэ хүдэлмэрилжэ байна» гэжэ бэшэгдэһэн байна. Теэд, бодого дээрээ тэдэнэр мүрысөөтэ № 4—5 бригаданууднаа холо гээгдэжэ ябаха юм.

«Улаан Бургалтай» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Жаповай ниитэ-политическэ хүдэлмэрине һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулдаг байһаниинь эндэ харагдана. Агитаторнуудайнгаа хүдэлмэрине һайжаруулха талаар ямаршье эрилтэ табинагүй. Өөрөө нүхэр Жапов нэгэшье газетэ, журнал захидаггүй, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхые оролдодоггүй юм. Тус колхозой центртэхи радиоузел хүдэлмэрилнэгүй, колхознигуудай дунда газетэ, журналнуудые тараалга муу байна. Үбһэшэдэй дунда лекци, элидхэлнүүд тон үсөөн хэгдэнэ. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй.

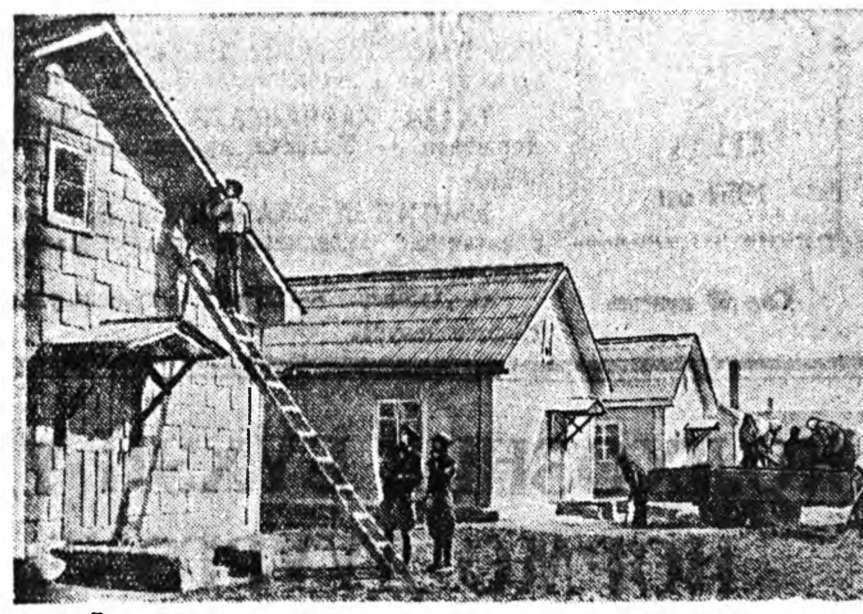
Тэрэшэлэн, Нарынска сельсоведэй Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретаринь Д. Коротаев) агитаторнуудайнгаа хүдэлмэрине шалгажа, ниитэ-политическэ хүдэлмэрине һайжаруулгада зохихо анхарал хандуулнагүй. Энээнэй эсэстэ, колхоздонь, полевой стануудтань уаный газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй. Тэжээл бэлэдхэлгын эхилһэнһээ хойшо эндэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Киреев уласхоорондын байдал тухай нэгэл лекци уншаа юм. Бригадануудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдээ нэрэтэй аад, тэрэнэйнь дүн нэгэшье гаргагдаагүй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри Свердловэй нэрэмжэтэ «Коммунизм», «Заветы Ильича» болон бусад олон колхозуудта иимэрхүү байдалтай.

Культурно-гэгээрэлэй, ниитэ-политическэ хүдэлмэринүүдтэ хүдөөгэй интеллигенци хабаадуулагданагүй. Дээдэ-Бургалтайн хүдөөгэй библиотекэ июлиин 18-һаа хойшо хаалгатай.

Хэрбээ партиин тус айкомой секретарьнуудай пропаганда ба агитацингаа таһагай хүдэлмэридэ шанга эрилтэ табижа, абтаһан шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтые шалгажа байдаг һаань, аймаг дотор ниитэ-политическэ хүдэлмэриин үндэр хэмжээндэ табигдахань лабтай.

Б. Дашиев, «Бурят-Монголой үнэнэй» тусхай корреспондент.

Баховско гидроэлектростанци баригшадай социалистическэ город үдэр бүри томо боложо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: байрын шэнэ гэрнүүдые барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажалай бэлэгүүдээр һайндэрөө угтаба

Мысовая станциин депогой ахалагша машинист Г. И. Савиных гэгшын бригада июль һарынгаа түсэбые 137,5 процент дүүргэжэ, түмэрзамшадай һайндэрые угтаба.

Мүн станциин замай 11-дэхи дистанциин 9-дэхи околоткын хүдэлмэришэд һайндэрэйнгөө хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, түрүүшын нэгэ үдэр соо стрелочнэ паровоз ба 200 метр станционно зам заһабарилаа. Тэрэшэлэн энэ дистанциин түмэршэ дархан Панкратенко, балташан Мартынов гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабарие 200 процент хүрэтэр дүүргэжэ һайндэрые угтаба.

Н. Святогор.

Стахановецуудай дүршэлые инженернүүд шэнжэлнэ

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводто стахановецуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн согсологдоно. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн бригаданууд цех бүхэндэ эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө стахановецууд-фрезеровщигуудай, слесарьнүүдэй, токарьнуудай, строгальщигуудай, котельщигүүдэй, электросварщигуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

Технолог Соколова, мастер Воробьев, цехын начальник Пустоветов гэгшэдһээ бүридэһэн бригада кузнечнэ цехтэ гайка гаргагшад Полторыхина Рогачевя хоёрой хүдэлмэрине шэнжэлнэ. Эдэ хүдэлмэришэд нэгэ адли станогуудтайшье һаа элдэб аргаар хүдэлмэрилжэ, хоёр ондоо дүнгүүдые туйлана. Тэдэнэрэй яахадаа иимэ дүнгүүдые туйладагынь шэнжэлэн элирүүлэгдэхэ юм.

Мүн бусадшье цехүүдтэхи бригаданууд шэнжэлэлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулна.

И. Пассек.

Бүхэсоюзна харалгын дүнгүүд

СССР-эй кинематографиин Министерствын дэргэдэхи Центральна комисси ба ВЦСПС эрхим кинотеатрнуудай, киноустановконуудай түлөө 1951 ондо болоһон Бүхэсоюзна харалгын дүнгүүдые гаргаба. Тус харалгын условинуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө манай республикын киногой 4 хүдэлмэрилэгшэд Бүхэсоюзна мүнгэн шанда хүртөө. Мүн 8 киномеханигууд, хүдөөгэй 4 стационарна киноустановконууд, кинофикациин аймагай 1 таһаг СССР-эй кинематографиин Министерствын ба ВЦСПС-эй грамотаар шагнагдаа.

Баунтын аймагай кинофикациин таһагай киномеханик Н. Кострэмин Бүхэсоюзна 2-дохи шангаар ба грамотаар шагнагдаа. Кабанскын аймагай кинофикациин таһагай киномеханигууд П. Голиков, Н. Пожарский гэгшэд гурбадахи шангуудые ба грамотануудые абаа. Эрийскэ леспромхозой киномеханик Н. Дяглов 2-дохи шангаар ба грамотаар шагнагдаһан байна.

Мүн киномеханигууд А. Лаврентьев, И. Пискунов, А. Кунгурцев, И. Тунин (Улан-Удэ), В. Лоскутников, В. Власов (Кудара), гадна Кабанск, Мухаршэбэр, Кудара-Сомон ба Ново-Селенгинск тосхонуудай киноустановконууд грамотануудаар шагнагдаа.

Н. Ткаченко.

Шухала хүдэлмэрине удааруулна

Заиграйн аймагай һургуулинуудта энэ жэлдэ 734 һурагшад намарай шалгалтатай болоһон байгаа. Тиигэбэшье, Старо-Курбинска (директорынь нүхэр Шульгин), Шулуутайн долоонжэлэй (директорынь нүхэр Дылыков) ба бусад һургуулинуудта намарай шалгалтатай болоһон һурагшадтай заняти үнгэргэгдэнэгүй. Энэ хэрэгтэ аймОНО-е даагша нүхэр Щербаков ба һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд, багшанар хайша хэрэгээр хандана. Тэдэнэрэй гэмээр долоон зуу гаран хүүгэд дахин үнөөхи классуудтаа үлэжэ болохо гэжэ мэдэнэгүй гээшэ гү?

Аймагай 51 һургуулинуудһаа миил 20 гараниинь һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл ябуулжа байна. Харин бусад һургуулинуудынь бэлэдхэлэй хүдэлмэрине эхилээдүй шахуу. Доодо-Курбын сомсоведтэ 4 һургуулинууд бии юм. Зүгөөр, Старо-Курбинска долоонжэлэй, Первомайска эхин һургуулинуудай байшангуудые капитальнаар заһабарилхаар болошонхой. Гэбэшье, тус сомсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Шульгин ба һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд байшангуудые саг болзор соонь һайн шанартайгаар заһабарилуулхые оролдодоггүй байна. Тиимэһээнь тэндэ энэ шухала хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдана.

Илькын дунда һургуули гэр байраар үсөөн юм. Тиимэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ занятинууд гурбан халаагаар үнгэргэгдэдэг байгаа. Энэ байдалые усадхахын тулада һургуулиин гэр шэнээр баригдахаар хараалагданхай. Зүгөөр, Эрийскэ леспромхозой директор нүхэр Закревский һургуулиин гэр шэнээр барюулха тухай 2 жэлэй туршада найдуулдаг юм. Тэрэ найдуулгань хооһон үгэ болоод лэ дүүрэнэ. Шулуутайн леспромхозой Белореченскэ гэжэ, Хандагатайн леспромхозой Ара-Корка ба Мойчинска участогуудай дэргэдэхи эхин һургуулинуудай гэрнүүдые ондоо газарта зөөжэ табиха хэрэгтэй лонхой. Теэд энэ хүдэлмэри лэгдээгүй байһаар. Мүн Че... ховска леспромхоз Старо-К... ска долоонжэлэй һургуулии... барилгые жэлһээ үлүү ун... руулна.

Леспромхозуудай участо... дэргэдэхи эхин һургуули... гэрнүүдые ой модоной промы... ностиин предприятинууд ... рилха ёһотой юм. Зүгөөр, ... монголлес» трест һургуули... гэрнүүдые заһабарилуулха ... зүбшөөнэгүй гээд лэ, леспро... директорнүүд һанаа амарха... даг заншалтай юм. Һургуу... дые һуралсалай шэнэ жэлдэ ... лэдхэхэ хэрэгтэ тус трестые ... лэгшэ нүхэр Шатиловай ор... шье анхаралаа табидаггүйнь ... гайхалтай.

Аймпотребсоюз һургуу... дые барилгын материалнууд... бусад хэрэгсэлнүүдээр гүйс... гаха зэргэтэй. Гэбэшье, һур... нууд барилгын материалну... саг болзор соогоо хангагд... Тиимэһээнь заһабарилгын ... мэри ехээр удааруулагдадаг ... Ново-Брянска ба Старо-Бр... һургуулинууд барилгын мат... нуудаар бүришье хангагд... юм. Старо-Курбинска долоон... Черемуховска ба Шулуутайн ... һургуулинууд түлеэ бэлэдх... байна. Аймаг дотор 8000 куб... түлеэн бэлэдхэгдэһэн аад, ми... рэнэй 3500 кубометрынь һур... нуудай газаа шэрэгдэһэн ... Тиигэжэ түлеэ шэрэлгын ... миил 42,5 процент дүүргэгд... Һуралсалай эхилтэр тоо... үдэрнүүд үлэнхэй. Тиим... аймагайнгаа бүхы һургуули... һуралсалай шэнэ жэлдэ бэл... гые саг болзор соонь дүүргэх... лада нютагуудай партийна, со... ба ажахын организацинууд шу... хэмжээ абаха зэргэтэй.

С. Дашиев, «Бурят-Монголой үнэнэй» корресп...

Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ курса дүүрэбэ

Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институдай дэргэдэ багшанарай зунай курса үнгэргэгдэбэ. Институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, һургуулинуудай дүй дүршэл ехэтэй багшанар ба бусад мэргэжэлтэд курсада лекци уншаа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ désinститудай багша, педагогическа наукануудай кандидат В. Андреев педагогикоор һонирхолтой лекцинүүдые уншаа. Географиин багшанар хадаа үйлэдбэриин технологи тухай инженер Поворенковой уншаһан лекцие һонирхон шагнаа. Мүн бурят-монгол хэлэнэй ба литературын багшанарта филологическа наукануудай кандидат М. Хамаганов бурят-монгол литературааар лекци уншаа.

Гадна, багшанар өөһэдөө ... мэриингөө дүй дүршэл тухай ... рэжэ үгөө. Боргойн эхин һу... лиин багша Ц. Сагалеев хүд... риингөө дүй дүршэл тухай ... рэнгыгээр хөөрөө. Тус һур... бүхы һурагшадаа удаадахи ... тань оруулжа, 100 процент ... ваемость туйлаһан ... Багшанар тэрэнэй хөөрөөе ех... нирхон шагнаа. Багшанар Ло... на (№ 3 һургуули), Хаза... (№ 12 һургуули) ба бусад ... дынгөө дүй дүршэл тухай хөөр...

Ленинэй орденто ПВЗ, ... ороноо шэнжэлхэ республик... музей ба бусад газарнуудаар ... шанар экскурси хэһэн байна.

Ф. Даним...

АГИТАТОРТА ТУҺАЛАМЖА

Агитатор—социалистическэ мүрысөөе эмхидхэгшэ

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай ба адуу мори үсхэбэрилхэ хоёр жэлэй түсэб тухай парти ба правительствын тогтоолнуудые манай республикын колхознигууд угаа ехэ урма зоригтойгоор угтаһан байна. Эдэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөөн малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Колхознигуудай ажалай дэбжэлтые колхозой партийна эхин организацинуудай ба тэдэнэй олон агитаторнуудай большевистскээр толгойлжо шадаал һаань, колхозой ниитын малажалые хүгжөөхэ талаар горьтой амжалтанууд туйлагдана.

Энэ жэлдэ Бичурын аймагай колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр, тогтууритай ургаса абахын түлөө, колхозно ниитын малажалай шэнэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн уряалтайгаар республикын бүхы колхознигуудта хандаа.

Бичурынхидай үүсхэл республикын бүхы аймагуудаар халуун ба үргэн дэмжэлгэ олоһон юм. Бичурынхидай жэшээгээр социалистическэ мүрысөөндэ колхозно малажалай хүдэлмэрилэгшэд олоороо хабаадалсаа. Энэ мүрысөөндэ оролсоһон колхозно малшад дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ социалистическэ уялгануудые абаа.

Хүдөөгэй агитаторнууд малшадай социалистическэ мүрысөө хаа хаанагүй эмхидхэгшэд ба үүсхэгшэдынь байгаа. Колхознигуудай дунда хөөрэлдөө, газетэ, ном уншалга үдэр бүри үнгэргэхэ зуураа, агитаторнууд хадаа ниитын малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ оролсохыень, социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэгэйгөөр дүүргэхыень ба үлүүлэн дүүргэхыень малажалай хүдэлмэрилэгшэдые уряална. Малшадай дунда социалистическэ мүрысөөе эмхидхэхэ талаар агитаторай дүүргэхэ үүргэ тухай доро дурсагдагша баримтанууд эли тодоор харуулна. Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һүнэй-товарна фермэ дээрэ агитатораар хүдэлмэрилдэг комсомолец Тинхалов ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө үнгэргэбэ. Агитатор Тинхалов хадаа ВКП(б)-гэй обкомой IV-пленумэй шиидхэбэри тухай ба республикын бүхы колхозуудта бичурынхидай хандалга тухай хөөрэһэн байна. Тус фермын хүдэлмэрилэгшэд агитаторай хөөрөөе ехэ анхаралтайгаар шагнаад, фермынгээ хүдэлмэрине зүбшэн хэлсэһэн юм.

—Үбһэ тэжээл шиидхэхы удхашанартай — гэжэ фермые даагша Хургандай Будаевна Бадмаслова эхилнэ, — үбһэ тэжээлэй элбэг һаань, малнууд тобир тарганшье, ашаг шэмээршье ехэ байха. Тиимэһээ колхозой тэжээл бэлэдхэлгын бригаданууд үнеэн бүхэндэ 40 центнерһээ бага бэшэ үбһэ, 20 центнер шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ зэргэтэй. Тиигэбэл, нэгэ жэл соо үнеэн бүхэнһөө 2200 литрһээ бага бэшэ һү һаажа шадаха байнабди. Үбһэ тэжээлгүйгөөр малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын аргагүй. Тиимэһээ фермээ ашаг ехэтэй болгохын тулада, саашадаа хайшан гэжэ хүдэлмэрилхэ болонобибди, шиидхэгты.

Тиигэжэ фермын хүдэлмэрилэгшэд ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые энэ жэлдэ дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Энээнэй тулада 100 үнеэн бүхэнһөө 95-һаа үсөөн бэшэ тугал абаха; үнеэдээ гурба дахин һааха; барандаа жэл соо үнеэн бүриһөө 2000 литрһээ бага бэшэ һү һааха; 100 толгой үнеэдэй байха типовой байра бариха; тугалай байрануудые шэнээр заһабарилха; үнеэн бүхэндэ 40 центнер үбһэ, 24 центнер шэмэтэ тэжээл ба 3 центнер концентрат үгэжэ шадахаар хараалан үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилго урдаа табиһан юм.

Эдэ уялгануудынь болото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ һэн. Хойто үдэрынь фермын бүхы һаалишад сабшалангай газарнуудые һайжаруулхын түлөө хүдэлмэридэ элэбхитэйгээр гараһан байна. Тус колхозой правлени фермын хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые һайшаажа, колхоздоо үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тусгаар бригада байгуулха гэжэ шиидхээд, энэ бригадын даабарине батала. Тиигэжэ энэ бригада 18 гектарта тэжээлэй корнеплодуудые тариха, 10 гектарта үтэг хэхэ, 200 гектар хээрын сабшалангуудые сэбэрлэхэ, үһалха зэргэтэй болоно. Бадмасловагай хүтэлбэрилдэг фермын коллективэй жэшээгээр колхозой бусад бүхы фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо.

Фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ уялгануудые абалгаар социалистическэ мүрысөөе эмхидхэлгэ хизаарлаагүй. Энэ хадаа имагтал мүрысөөнэй эхин мүн. Мүрысөөндэ эгээл шухалань юуб гэхэдэ, фермын хүдэлмэрилэгшэд бүхэнэй абаһан социалистическэ уялгануудаа үдэр бүри дүүргэжэ байха хэрэг болоно.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөнэй хэрэг бүтээсые хайшан гээд хангадаг тухайнь Хориин аймагай «III Интернационал» колхоздо мүрысөөе хүтэлбэрилдэг жэшээ дээрэһээ харуулхада болоно. Малай үбэлжэлгын үедэ колхозой партийна организаци ба правлени хадаа фермэнүүд ба малажалай тус тус бригадануудай хоорондохи мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь, һара бүхэнэй һүүлдэ гаргадаг байгаа. Мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа байхадаа, малай тамир тэнхээе, үбһэ тэжээл гаргашалга, малай байрануудые, малаа бүрин бүтэнөөр харууһалга гэхэ мэтэ зүйлнүүдые хараала абадаг һэн. Һарын дүнгэй ёһоор илаһан бригадада колхозой правлени ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг.

Партийна организаци ба тэрэнэй агитаторнууд мүрысөөнэй ябаса тухай олонниитэдэ дуулгахын тулада ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг. Малай фермэнүүдтэхи улаан булангуудта, малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй байдаг бүхы гэрнүүдтэ тэдэнэй социалистическэ уялганууд үлгэгдэлэг. Мүрысөөнэй дүнгүүд тухай бюллетень-мэдээнүүд һара бүхэндэ табигдадаг ба фермэнүүдтэ тараагдажа, хүнэй ха-рахаар эли газарнуудта үлгэгдэдэг. Мүрысөөнэй ябаса ба дүнгүүд ханын газетэнүүдтэ ба «дайшалхы хуудаһануудта» үргэнөөр туннхаглагдадаг. Энээн тухай агитаторнууд өөһэдынгөө хөөрэлдөөнүүд соо хэлэдэг байна.

Малшадай хоорондохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые үе болоод лэ гаргаха гээшэ тон шухала. Түнхэнэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгын үедэ мүрысөөнэй дүнгүүд 10 хоноод лэ гаргагдадаг байгаа. Энэ бүхэндэ, мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, колхозой правлени ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг һэн. Тиихэдэ Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздохи агитаторнууд һаалишадай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые үдэр бүри тэдэндэ мэдээсэдэг. Һаалишадай хүдэлмэриин эрхим показательнууд листок-молнёор дамжуулагдан, фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ мэдээжэ болодог һэн. Тэдээн тухай ханын газетэнүүд ба «дайшалхы хуудаһанууд» дээгүүр бэшэдэг.

Эрхим түрүү агитаторнууд өөһэдынгөө үдэр бүриин хүдэлмэреэр колхознигуудые шэн зоригтой шударгы ажалда зоригжуулхын, һайнаар хүдэлмэрилхэ, мүрысөөндэ бултанһаа түрүү байха гэһэн эрмэлзэл тэдээндэ түрүүлхын тула ехэ оролдонод. Хориин аймагай «III Интернационал» колхозой агитаторнууд эгээл тиимээр хүдэлмэрилнэ. 1951 оной апрель һара соохи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор, Найдаковагай хүтэлбэрилдэг отарын хүдэлмэрилэгшэдтэ колхозой правлени ба партийна эхин организациин дамжуулгын Улаан туг үгтэһэн байна. Энэ хадаа тэрэ үдэр соогоо бүхы гүүртэнүүд ба отарануудта дуулдаһан байгаа. Эндэ агитаторнууд хүдэлмэрилжэ эхилээ. Һүнэй-товарна фермые ... лэгшэ нүхэр Дымбрылов Шу... гэжэ газарта байдаг эгээ... гүүртэдэ ерэжэ, мүрысөөнэй ... рель һарын дүнгүүд тушаа ... шадтай хөөрэлдөө үнг... Дамжуулгын Улаан туг абаһа... рүү отарын хүдэлмэрилэгш... хайшан гээд ажалладаг ту... Дымбрылов хөөрэхэ зуураа, ... рысөөндэ апрель соо түрүү ... ээлхын тула, һүнэй-товарна ... мын хүдэлмэрилэгшэд ямар ... боломжонуудтай байнаб ... элирхэйлэн харуулһан ... Энээнэй ашаар, тэндэхи һаали... дамжуулгын Улаан туг абаж... лохо байһан аад, тэрэ арга бо... жоёо алдаабди гэжэ ойл... юм. Тиин һаалишадай за... ниинь ондоо отарада дамжуу... Улаан туг барюулха тухай ш... хэбэрине буруушааха гэжэ ... һэн юм. Гэбэшье, һаалишад ... ренова ба Широпова гэгшэд ... дээ ороондо оруулха түсэб ... гээгүй тухайнь бусад һаалиш... һануулһан байна.

Энэ үедэ мүрысөөнэй ду... Дүбгэр гэжэ газарта байһан ... тын хонишодой дунда нилээд ... жэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэг... байгаа. Отарые даагша ... Шоёнова үхүүлһэн 8 хони... түлөө хоёр хонишодые шүүмж...

— Хэрбээ эдэ хонидой үх... һаань, бидэнэр дамжуулгын ... туг абажа болохо байгаабди, ... жэ Шоёнова хэлэнэ.

Мүрысөөн тухай агитаци ... шалхы хурса шэнжэтэй байха ... гэтэй. Манай колхозно түрүү ... таторнууд мүрысөөнэй шух... тайлбарилдаг, мүрысөөндэ ... сожо, һайнаар ажаллахыень ур... даг, залхуу хүнүүдые шүүмж... элирүүлдэг байха юм.

К. Павл...

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Гэр байра заһабарилга эхилээгүй

...ээ хаана-яанагүй үбэлдэ ...эд эхилжэ, гэр байрануудые ...га ба заһабарилга хэгдэжэ ... Гэбэшье, Бичурын аймсове... гүйсэдкомой коммунальна ...ын таһаг энэ хүдэлмэриие му... ...олотор эхилээгүй байһаар. ...таһагай мэдэлэй гэр байра... ...тэ үнинһөө хойшо заһабари ...эээ болоһон аад, тэрэндэ ... хэрэгээр хандадаг байһан ...эзэнь тэдэ гэрнүүд үнөөхил ...раа үмхиржэ муудажа бай... Олохон гэрнүүдэй оройнууд ...адаг болоһон ба хананuудынь хүбхэндэхээр, штукатурилхаар болошоо. Зарим нэгэн гэрнүүд сройдоошье заһабарилагдаагүй байха юм. Гэр байрын нёдондо жэлдэ хэгдэһэн заһабаринуудай шанар муу байһан дээрэһээ, мүнөө тэдэ гэрнүүдтэ дахин заһабарилга хэрэгтэй болоод байна.

Үбэлэй хүйтэн холо бэшэ болоо. Тиимэһээ, мүнөө жэлдэ аймсоведэй гүйсэдкомой коммунальна ажахын таһаг энэ байдалые дары түргэн хараадаа абажа, гэр байрануудай заһабарилга түргэдхэхэ зэргэтэй.

С. Ордынский.

Радиотой хэзээ болохо юм?

...уулын аймагай колхозууд бул... шахуу радиотой ба олохон ...нууд өөһэдынгөө электростан... ...боложо байна.

...эуура, Комсомольско сомо... Ворошиловай нэрэмжэтэ кол... ...түрүүлэгшэнь нүхэр В. П. Фо... мүнөө хүрэтэр радиотой бо... ...й байһаар. Үнгэрэгшэ жэлдэ ...ай бүхы колхозуудые радио... ...гохо тухай ВКП(б)-гэй ай... ...пленумэй тогтоолой үндэ... колхознигуудай хамтын суг... колхозник бүхэнэй гэртэ ра... ...уулха тухай тогтоол гарга... ...байна

Теэд, тус тогтоол мүнөө хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй, тэрээн тухай колхозой хүтэлбэрилэгшэд мартажархёо. Гансахан лэ правленидэ «Родина» гэжэ радиоприемник тодхоотой байха юм.

Ажалшадай радио шагнаха гэһэн культурна эрилтые хангаха ба колхозойнгоо айл бүхэнэй гэрые радиоточкотой болгохо хэрэгтэ колхозой правлени ба аймагай хэлхеэ холбооной таһаг анхаралаа хандуулхаар болоо.

Ц. Дандаров.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээ

„...хтынхид урдынгаа алдуунуудые дабтаһаар"

...э гаршагтай статья манай ...ын июлиин 1-нэй номерто то... ...олоһон юм. Статья соо Кяхтын ...ай Ленинэй, Кировэй, Мален... ..., Калининай нэрэмжэтэ, ...шевик» болон бусад колхозой ...эбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэ... ...ээ алдуунуудһаа ямаршье ...олол хээгүй, малай шэнэ бай... ...дые бариха хүдэлмэриие муу... ...абуулна гэжэ хэлэгдэһэн ...а.

...атья соо заагдаһан баримтанууд бултадаа тодоржо, дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа. Аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ тус колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое дуулажа, зоотехническэ барилгануудай түсэб дүүргэхэ талаар зохихо заабари үгтэһэн байна. Энээн тухай Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Гармаев манай редакцида мэдээсэбэ.

„...итын хэрэгые хойшо татадаг түрүүлэгшэ"

...ай газетын июлиин 15-най ...то үимэ гаршагтайгаар толи... ...он статья соо Мухаршэбэ... ...аймагай Зандинай сомоной ...омол» колхозой түрүүлэгшэ, ... Бадмацыренов ниитын адуу ... үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ ... хэрэгээр хандана гэжэ хэ... ...он байгаа.

...най редакцида Мухаршэбэ... ...аймсоведэй гүйсэдкомой тү... ...гшэ нүхэр Шадаровай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд бултадаа тодороо. Хэлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө зохихо хэмжээнүүд абтаа. Тус статья ба «Комсомол» колхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай асуудал колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй июлиин 21-дэ үнгэргэгдэһэн зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, үбһэ хуряалга һайжаруулха талаар хэмжээнүүд хараглагдаа.

„Малаа дулаан байраар хангаха"

...энгын аймагай Молотовой нэ...этэ ба «Социализм» колхо... ...а малай байрануудые барил... ...алгалтагүйгөөр ябуулагдана ...манай газетын июниин 23-...номерто толилогдоһон статья ...р хэлэгдээ һэн.

...атья соо дурсагдаһан баримт...уд шалгалтаар тодороо.

Мүнөө эдэ колхозуудта малай шэнэ байрануудые бариха ба бии байһан байрануудаа заһабарилха хүдэлмэринүүд ябуулагдажа байна гэжэ Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев манай редакцида мэдээсэбэ.

Механизаторнуудай ажалай түлбэри тухай

Хориин МТС-эй трактористнууд Б. Мухагшанов, Р. Цыденов, Ц. Будаев гэгшэд ажалай түлбэри тухай хэдэн асуудалтайгаар манай редакцида хандаһан байна. Энээндэнь харюу болгон республикын хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр С. Автушенкын статья толилбободи.

Асуудал. Агротехническэ болзор соо хабарай тарилга үнгэргэгдэһэншье һаа, ган гасуурай шалтагаанаар түсэбтэ ургасын абтаагүй һаань, тракторист ямар түлбэри абахаб?

Харюу. Тракторна бригадын элдүүрилһэн участогуудта түсэбтэ ургасын абтаа һаань, нэгэ ажалта үдэртэ түлэгдэхэ нормын ёһоор 3 килограмм таряа трактористнуудта колхоз үгэхэ байна. Хэрбээ элдүүрилһэн участогуудһаа түсэбтэ ургасын абтаагүй һаань, ажалта үдэртэ 2 килограмм таряан трактористнуудта үгтэхэ ёһотой. Ерэхэ жэлэй тарилга хэхын тула пар хахалалга ба тэрэниие элдүүрилгэ, намарай пар хахалалга, намарай таряа тарилга ба бусад хүдэлмэринүүдые МТС колхоз хоёрой договорой ёһоор тогтоогдоһон болзор соонь, агротехническэ заабаринуудые наринаар сахижа, һайн шанартайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө ажалта үдэрэй 3 килограмм таряа трактористнуудта колхоз түлэхэ ёһотой. Хэрбээ договороор тогтоогдоһон болзорһоо хожомдожо дүүргэгдэһэн эдэ хүдэлмэринүүдэй түлөө ажалта үдэрэй 2 килограмм таряа трактористнуудта колхоз түлэхэ байна.

Трактористнуудай, тракторна бригадануудай бригадирнуудай, тэдэнэй туһалагшадай, тоо бүридхэлшэдэй ба прицепщигүүдэй элдүүрилһэн участогуудһаа абтаха ёһотой түсэбтэ ургасын дүүргэгдээгүй процент бүриһөө нэгэ процент ажалта үдэр хороогдохо, зүгөөр түсэбтэ ургасаһаа доошо абтаһан участогта хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө эдээндэ үгтэһэн ажалта үдэрэй 10 процентһээ дээшэ бэшые дараха ёһотой гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной июлиин 14-нэй № 2587 тогтоол соо заагдана.

Дараһан ажалта үдэрэй түлөө колхоз түлэдэггүй. Нормын ёһоор дарагдаһан ажалта үдэртэ МТС түлэдэг. Байгаалиин аюулда лайрагдажа, түсэбтэ ургасын абтаагүй һаань, госстрахын акттай байһан ушарта трактористнуудай ажалта үдэр дарагдахагүй юм.

Түсэбтэ ургасаа үлүүлэн абаһанай түлөө трактористнууд тарияан ажалай бригадын колхознигуудтай адли ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха байна. Хэрбээ тариянажалай бригадын бүхы участогуудһаа түсэбтэ ургаса абтаагүй һаань, трактористнууд ба колхознигууд нэмэлтэ түлбэри абахагүй.

Асуудал. Олон жэлэй стажтай трактористда нэмэлтэ түлбэри үгтэдэг гү?

Харюу. МТС-тэ хоёр жэлһээ доошо бэшэ хүдэлмэрилһэн, 1-дэхи категориин тракторист гэжэ шалгалта үгэһэн трактористын халаанайнгаа нормо дүүргэдэг байгаа һаань, халаан соогоо олоһон ажалта үдэрһөөнь гадуур нэмэжэ үгтэхэ гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной июлиин 14-нэй № 2587 тогтоол соо заагдана. Даалгабарита трактораараа нүхэр трактористтаяа хамта хоёр халаанай нормо дүүргээ хадань, олоһон ажалта үдэртэнь нэмэжэ ахалагша трактористда үшөө 10 процент үгтэхэ байна.

Асуудал. Полевой хүдэлмэриин үедэ трактортаа техническэ харууһа ба заһабарилга хэһэнэйнь түлөө трактористда ба бригадирта хүлһэн түлэгдэдэг гү?

Харюу. ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной июлиин 14-нэй № 2587 тогтоолой ёһоор түлөөһэгүйгөөр иимэ хүдэлмэри хэгдэхэ гэбэл: ямар нэгэн шалтагаанаар трактораймиин байхада, нэгэ участогһаа нүгөөдэдэ ошоходо, МТС-эй усадьбаһаа хүдэлмэриин газар хүрэтэр машина абаашаха ба һөөргэнь асарха, полевой хүдэлмэриин үедэ түсэбтэ бэшэ ба авариһаа хэгдэхэ заһабарилга, № 5 ба № 6 техническэ харууһанһаа бэшэниинь түлбэригүй байха юм.

Түсэбөөр хараалагдаһан № 5 ба № 6 техническэ харууһанай түлөө заһабарилгада хараалагдаһан зөөриһөө МТС түлэдэг юм. Заһабарилгын хүдэлмэришэндэ түлэгдэдэг ставкаар трактористда 4-дэхи разрядаар, бригадирта 5-дахи разрядаар салин түлэгдэхэ байна.

Асуудал. Тракторна сенокосилкануудаар үбһэ сабшаһан трактористнуудай зарим түлбэри үбһөөр үгэхэ гү?

Харюу. ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной майн 23-най № 2762 тогтоолой ёһоор үбһэ хуряалгада ябаһан колхознигуудта ажалта үдэр үгэхэһөө гадна хуряаһан ба һурилһэн үбһэнэй арбанайнь нэгэ хуби үгтэхэ ёһотой. Трактористнууд, үбһэ хуряалгын машинануудай машинистнууд-колхознигууд һэн туладань ажалайнь түлбэри тэдэнтэй адли байха.

Ажалта үдэрэй олон үсөөнһөө дулдыдан хуряаһан ба һурилһэн үбһэнэй арбанайнь нэгэ хуби үбһэ хуряалгада хабаадаһан колхозник бүхэндэ үгтэхэ ёһотой.

Гүрэнтэй тоособо

Хориин аймагай колхозууд гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө бүри үни дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур тушаажа байна.

Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз түсэбһөө гадуур 900 килограмм нооһо гүрэндэ тушаагаа. «Красный партизан» колхоз —800 килограмм, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 450 килограмм нооһо гүрэндэ оруулаа.

Б. Намжилон.

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль Берлиндэ нээгдээ

БЕРЛИН, августын 5. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Эб найрамдал хамгаалха залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль Берлиндэ мүнөөдэр нээгдэбэ.

Энэ үдэр Германиин столица залуушуулай, мүн эб найрамдалда дуратай бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй гол анхаралда байна. Манай үеын залуу үетэнэй олон зуугаад мянган эрхим түлөөлэгшэд эндэ суглараа.

Эб найрамдалай түлөө уласхоорондын тэмсэлшэдэй түрүү зэргэдэ залуушуул ябана. Имагтал тиимэһээ американо-английска империалистнууд ба тэдэнэй туһамаршад берлинскэ фестивалиие таһалдуулха гэжэ бүхы хүсэеэ гаргаһан байна. Эб найрамдалай ба хани барисаанай энэ һайндэртэ хабаадахые хүсэһэн хүбүүд, басагад полициинхидай зүгһөө мүрдүүлээ, сохюулаа, арестовалагдаа, тэдэниие хилэ дээрэ бариһан, түрмэдэ хааһан байна.

Үсэгэлдэр бельгийскэ засагаархид эб найрамдалай түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ Раймонда Дьениие ямаршье үндэһэгүйгөөр барижа, Берлин ошохыень зүбшөөгөөгүй. США-гэй, Англиин, Франциин ба бусад хэдэн оронуудай правительствонууд эб найрамдалай тала баригша олон мянгаад залуушуулые Берлин ерүүлээгүй. Гэбэшье, залуушуул Германиин столица руу ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ стадионой трибунануудта 80 мянган хүн багтаха юм. Гэбэшье, фестивалиин нээгдэхэдэ, тэндэ орохые хүсэһэн хүнүүд энээнһээ хэлэшэгүй олон байгаа.

Стадион бүхы нацануудай тугуудаар ба «эб найрамдал» гэһэн үгые олон хэлэнүүд дээрэ бэшэһэн плакадуудаар шэмэглэгдэнхэй.

Үдэрэй час. Германска демократическа республикын правительствын гэшүүд, дипломатическа корпусай гэшүүд, хүндэтэ айлшад центральна трибуна дээрэ гараба.

Олон арбаад мянган хүнүүд стадионой хүндэтэ трибуна дээрэ гараһан Германска демократическа республикын президент Вильгельм Пикые нэрьемэ альгаташалгаар угтаба.

1 час 15 минута. Оркестрын хүгжэм доро, фестивальда хабаадагшадай парад эхилбэ. Фестивалиин һүлдэтэй сагаан туг бариһан бүлэг залуушуул фестиваль нээгээ. Бүгэдэнһөө түрүүлэн ябаха хуби Албаниин делегацида үгтэбэ. Альжирай ба Аргентинын делегацинууд эб найрамдалай голубхаа зураатай тугуудые барижа үнгэрбэ.

Австриин залуушуулай ехэ делегаци стадион дээгүүр үнгэрөө. Боливиин ба Бразилиин залуушуул спортивна хүхэ костюм үмдэһэн ябаба. Хархис этэгээдүүдээр түрмэдэ хаагдаһан бразильска арадай баатар басаган Элиза Бранко гэгшын портредые делегадууд барижа ябаа.

Англиин делегаци баярай хашхаралдаануудаар ба альгаташалгаар угтагдаба. Болгарска залуушуул В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай, Георгий Димитровэй ба Вылко Червенковэй ехэ портредүүдые барижа ябаа. Трибуна дээрэ байһан хүнүүд Хитадай арадай республикын делегациие хүл дээрээ бодожо, альгаташан амаршалба. Колумбиин, Кубагай, Чехословакиин, Кипрын, Дакарай, Даниин, Египедэй, Эквадорой, Финляндиин, Франциин, Грециин, Гваделупын, Гаитиин, Голландиин, Венгриин, Исландиин, Австралиин, Индиин, Индонезиин, Иракын, Иранай, Ирландиин, Италиин залуушуул үнгэрбэ.

Стадион дээрэ байһан хүнүүд бүгэдөөрөө бодобо. Героическа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын делегаци ерэбэ. Американска агрессорнүүдтэ эсэргүүсэн шуһаяа адхаруулан тэмсэжэ байгаа шэн зоригто корейскэ арадай хүбүүд, басагад толгойгоо омогтойгоор үргэжэ, алхална. Корейскэ Арадай армиин сэрэгэй формо үмдэһэн 4 хүбүүд ба 1 басаган түрүүлэн ябаба, тэдэнэй сээжэн дээрэ орденууд яларна. Эдэнэр—Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын геройнууд гээшэ.

Тэрэнэй удаа тээ Сириин, Ливанай, Мадагаскарай, Малаяын, Мароккын, Мартиникын, Мексикын, Монгол арадай республикын, Шэнэ Зеландиин, Баруун Африкын, Норвегиин, Пакистанай, Польшын, Пуэрто-Рикогой, Румыниин, Сан-Мариногой, Тайландын, Урда Африкын, Испаниин, Швециин, Триестын, Тунисэй, Турциин, Уругвайн, Венецуэлын делегацинууд ябаба.

Эб найрамдалай уласхоорондын хүдэлөөе толгойлон ябадаг орон—Советскэ Союзай делегаци харагдаба. Сталинай нэрэ стадион дээгүүр шангаар зэдэлэн соностобо.

— Сталин! Сталин мандаха болтогой! — гэжэ трибунаһаа, мүн гадаадын делегацинуудай зүгһөө хашхаралдаба. Һайндэрэй костюм үмдэһэн советскэ делегациие ВЛКСМ-эй ЦК-тэй секретарьнууд Н. А. Михайлов ба В. И. Кочемасов толгойлбо.

Германиин залуушуулай ехэ колонно парад түгэсхэбэ. Делегацинууд стадионой ногоон талмай дээрэ жагсаба. Демократическа залуушуулай гимн ханхинана. Сугларагшадай баяр жабхаланга хашхаралдаан дундуур олон мянгаад голубхаа дэгдэбэ.

Германска Демократическа Республикын президент, немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзай хүндэтэ түрүүлэгшэ Вильгельм Пикын хэлэһэн үгэ нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаа

Советскэ делегациин хүтэлбэрилэгшэ, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Н. А. Михайловта үгэ үгтэбэ. Советскэ Союзай, ленинско-сталинска комсомолой хүндэлэлдэ, агууехэ Сталинай хүндэлэлдэ болоһон амаршалгын хашхаралдаанууд ба нэрьемэ оваци доро Михайлов үгэеэ түгэсхэбэ.

Үдэрэй 4 час 30 минутада немецкэ спортсменүүдэй жагсаал эхилээ.

Колхозуудтай хэхэ тоосоое гуримшуулха

...олхозуудта хүдөө ажахын ар...ин Уставые эбдэһэн ябадал...ые усадхаха хэмжээнүүд ту... СССР-эй Министрнүүдэй Со... ба ВКП(б)-гэй Центральна ...тедэй 1946 оной сентябриин ...ай тогтоол дотор колхозуудтай ... тоосоондо гүрэнэй, коопера... ...ба бусад организацинуудай ...ө харюусалгагүйгөөр ханда... ...бадал буруушаагдаһан байна. ...тогтоол хадаа колхозуудтай ...б организацинуудай тоосохо ...ые гуримшуулха, колхозуудай ...дукциин түлөө, тэдэнэй хэһэн ...лмэриин түлөө саг соонь үнэн ...р тоосохо гурим тогтоохо гэ... ...нютагай партийна ба советскэ ...ануудые уялгалһан байгаа.

...э түүхэтэ тогтоолой гараһан...хойшо манай республика дотор ...ө ажахын артелиин Уставые ...э, хуули бусаар тараагдаһан ...зой зөөриин ехэнхи хубинь ...агдаһан байна. Гансахан 1951 ...түрүүшын хахад соо респуб... ...ын колхозуудта 2 миллионһоо ...түхэриг мүнгэн зөөри бусааг... ...байхэ юм. Гэбэшье, мүнөө ...колхозуудай нилээд ехэ зөө... ...мдэб эмхи зургаануудай, ор...ацинуудай счедто ба элдэб ...ата үгтэһэн байна. Илан... Баргажанай, Бичурын, Ивол... Хэжэнгын, Сэлэнгын, Курум... ...аймагуудай хүдөө ажахын ...агудые даагшанар ба тэдэ ...агуудай зарим колхозуудай тү...гшэнэр элдэб зонуудай, ... зургаануудай, организаци... ...дай үри зээли нэхэжэ абаагүй. Республикын бэлэдхэлэй организацинууд колхозуудтай тоосоогоо саг соонь хэдэггүй байна. Жэшээлбэл, Курумканай аймагай «Заготживсырьёгой» конторо Калининай, Молотовой ба Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта 10233 түхэриг үритэй байна. Бүхы дээрээ бэлэдхэлэй организацинууд колхозуудта 100 гара мянган түхэриг үритэй.

Колхозуудта саг зуура хүдэлмэрилөөд гү, али ямаршье ажал хээгүй аад, колхозой түрүүлэгшын саарһаар продуктнуудые амбаарһаа зээлеэр абаад түлэдэггүй зонууд олон. Иимэ үри 300 шахуу мянган түхэриг болоно. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай колхозуудта 59 хүн 9866 түхэриг үритэй байна. Тэдэнэй дунда Иволгын аймагай хүдөө ажахын таһагай 4 хүн, республикын хүдөө ажахын Министерствын 2 хүдэлмэрилэгшэд колхозуудһаа продуктнуудые зээлеэр абаад, түлөөгүй байха юм.

Һүүлэй үедэ колхозуудай түлөөлэгшэд, экспедиторнууд гэхэ мэтын колхозой үйлэдбэри дээрэ сэхэ хүдэлмэрилдэггүй колхознигууд олон болонхой. Тэдэнэр колхозуудта 300 мянга гаран түхэриг үритэй байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхоздо 17524 түхэриг абалиин мүнгэн гэжэ удаан тоологдожо ябаа. Харин шалгажа үзэхэдэ, тэрэнэй 8000 түхэриг Сандуев гэжэ хүн үни гаргашалжархиһан аад, түлөөгүй ябаһан байба. Колхозой зөөриие үбэршэлһэнэй түлөө Сандуев хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаа.

Колхозуудай зөөриие үрихэ ябадал юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, зарим колхозууд гүрэнэй, кооперативна организацинуудтай, хүлһэнэй хүдэлмэришэдтэй ямар нэгэн ажалай договор хэхэдээ, тэрээн соогоо договорой дүүрэхэ болзор, сэнгынь, продукциин шанар ба договороор абаһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаагүй таланьямар харюусалга амасахаб гэһэн шухала пунктнуудые оруулдаггүй байна. Тиимэһээ колхозуудта үри зээлитэй организацинууд хаһа саг соонь түлэдэггүй. Хоёрдохёор, колхозуудай тоо бүридхэлэй муугаар табигдаһанһаа боложо зээлитэй нюурнуудһаа абаха абалияа сүүдээр нэхэжэ абажа шададаггүй. Гурбадахяар, колхозуудые хүтэлхэ демократическа үндэһэ һууринуудые бүдүүлигээр эбдэжэ, колхознигуудай ниитын суглаанай зүбшөөлгүйгөөр колхозно ниитын эд зөөриие өөрынгөө зөөри мэтээр һэнгэргүйхэнээр зарим колхозой түрүүлэгшэнэр үрилтэ хэдэг байна.

Хэжэнгын аймагай колхозуудта элдэбын организаци, зонууд майн нэгэнэй байдалаар 212709 түхэриг үритэй байгаа. Тэрэнь июлиин 1-дэ 230600 түхэриг болоо. Колхозой түрүүлэгшэнэр артелиин Устав ба СССР-эй СНК-гэй 1935 оной мартын 27-ной «Колхозуудта финансова ба тоо бүридхэлые гуримшуулха тухай» тогтоолые эбдэжэ, колхознигуудай олоһон ажалта үдэрэйнь хэмжээгээр авансировалдаг бэшэ, харин үритэй зээлитэйшье һаань хамаагүй үгэдэг байба. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай, Маленковой нэрэмжэтэ, «1-е мая» колхозууд гүрэнэй урьһаламжа захиха үедэ колхозуудайгаа кассаһаа мүнгэ абажа, колхознигуудай захиһан урьһаламжын түлөө сберкассада оруулһан байна. Энээн дээрэһээ колхоздо колхознигуудай үгэхэ үри нилээд ургаһан байна.

Колхозой зөөриие зээлеэр үгэжэ тараахаһаа гадна, баһа элдэб ашаа тээбэри зөөлгэһэнэй, горючи, машинын часть худалдажа абаһанай түлөө гэхэ мэтын гаргашада гаргабабди гэһэн нэрэ зүүгээд, колхозой зөөриие үрихэ ба үбэршэлхэ ябадалнууд олон бии байна. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һүүлшын хэдэн һарын турша соо 10579 түхэриг элдэб хуурмаг, ямаршье үнэмшэлгэгүй расписка гү, али актнуудые хээд гаргашалһан байна. «Союззаготтрансын» Разумов ба Воробьев гэжэ хоёр шоферто 213 центнер ороохо шэрүүлһэнэй хүлэһэндэ 3840 түхэриг түлэгдэбэ гэжэ хуурмаг документоор колхозой кассаһаа гаргашалагдажа, колхозой экспедитор гү, али нэгэнэй карманда тэрэ мүнгэн ороо. Хэрбээ колхоз эдэ шофернуудтай хэлсээ хэһэн һаань, энэ мүнгэнэй зүбөөр гаргашалагдаһые тодоруулхада бэлэн байха һэн. Теэд тиимэнүүд юумэн байхагүй.

Мүн Кирсвэй ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта энэ дээрэ хэлэгдэһэн мэтээр горючи, түрхихэ материалнуудые ба элдэб машинын частьнуудые хуули бусаар, элдэб зонуудһаа ямаршье документгүйгөөр үнэтэй сэнгээр абажа, колхозой зөөри үридэг ушарнууд бии байна.

Хэрбээ эдэ колхозуудай шалгалтын комиссинуудай квартал бүхэндэ мүнгэн сангай бүхы хэрэгүүдые шалгадаг, мүнгэн ба боро бодолнуудай оролтонууд уставаар тогтоогдомол ёһоор оршологдоһон ба гаргашалагдаһан тухай шанга хиналта табяад байгаа һаань, иимэ хуули буса ябадалнууд үни тодоруулагдаха байгаа.

Хэжэнгын аймагай хүдөө ажахын таһагай инструктор-бухгалтернууд жэлэй туршада 15 колхоздо документальна ревизи хэхын орондо оройдоо зургаан колхозуудта иимэ шалгалта хэһэн байна. Теэд хайша хэрэгээр шалгаһан дээрэһээнь зарим колхозуудта уставые эбдэхэ ябадалнуудые, колхозой ниитын зөөриие хуули бусаар үрихэ ябадалые дууһан элирүүлжэ шадаагүй юм.

Колхозуудай продуктнуудые мүн иимэрхүүгээр хубааха ябадал Хориин, Заиграйн ба бэшэшье аймагуудта олон байна. Жэшээлбэл, Дээдэ-Курбын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозник Б. Цыренжапов энэ оной түрүүшын квартал соо 150 ажалта үдэр, адуушан Ц. Д. Намжилов 185 ажалта үдэр олоһон байгаа. Тэдээндэ колхозой правлени 60—60 килограмм ороохо үгөө. Тиихэтээ хамта, энэ болзор соо 15 ажалта үдэр олоһон Дымбрылова, 27 ажалта үдэр олоһон Дамбаева —гэгшэд мүн лэ 60—60 килограмм ороохо абаһан байна.

Колхозуудай договорно ба финансова жаяг заршамые һайжаруулха ба колхозуудта үгтэхэ зээлинүүдые усадхаха хэрэгтэ сүүдэй органууд нилээд ехэ туһа хүргэхэ байһаниинь элитэ. Гэбэшье, Иволгын, Кабанскын, Хориин, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй аймагуудай арадай сүүдүүдтэ колхозуудһаа ороһон нэхэлгын мэдүүлгэнүүдые хаража үзэнгүйгөөр хэдэн һара соо даража байдаг ушарнууд олон. Үригдэһэн зөөриие нэхэжэ абаха хэрэгтэнь туһалхын орондо Мухаршэбэрэй аймагай арадай сүүд хуули бусаар хэрэгүүдые болюулһан байна.

Сүүдээр гаргагдаһан шиидхэбэринүүд хуулиар тогтоогдоһон болзор соо дүүргэгдэнгүй, нилээд уняжагайрха ушарнууд баһал үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагай арадай сүүдэй исполнитель нүхэр Доржиев 17362 түхэриг колхозуудта нэхэжэ үгэхын орондо, 18 исполнительна хуудаһануудые үритэнэй хүдэлмэрилжэ байһан организацинуудта эльгээжэрхёод, тэрээнэйнгээ дүүргэлтые шалгангүй һуужа байдаг. Иимэрхүү байдал Сэлэнгыншье аймагай арадай сүүдтэ бии.

Колхозуудай ниитын зөөриие үрилтэһээ хамгаалха, колхозуудта хэхэ тоосоое гуримшуулха, колхозуудай финансова жаяг заршам бэхижүүлхэ хэрэг тушаа парти ба правительствын гаргаһан тогтоолнуудые хэлбэрилшэгүйгөөр дүүргэхыень нютагай партийна ба советскэ органуудай, эгээн түрүүн аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай, сомоной Соведүүдэй ба колхозуудай түрүүлэгшэнэрһээ эрид шанга эрилтэ хэхээр болоо.

Б. Жарантай

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 6. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ дайсанай атакануудые гэдэргэнь сохёо гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Үсэгэлдэр зүүн эрьеын дэргэдэ Арадай армиин частьнууд дайсанай нэгэ эсминецые шэнгээһэн ба үшөө нэгэ эсминецые гэмтээһэн байна. Вонсанай райондо сүмэрэн ороһон эдэ эсминецүүд амгалан хүн зониие усадхаха зорилгоор артиллерийскэ буудалга хэбэ.

Августын 6-да американска авиаци Пхеньян, Нампхо, Вонсан, Суньань, Аньчжу ба Саривонь городуудта дахин добтолжо, сэрэгэй ямаршье удхашанаргүй объектнүүдые зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байна.

Амгалан хүн зоной дунда алагдаһан хүнүүд бии.

Зенитнэ артиллериин частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 5 самолёдые унагаагаа.

Реджуэйдэ Ким Ир Сенэй ба Пын Дэ-хуэйн үгэһэн харюу

ПЕКИН, августын 6. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Пхеньянһаа иигэжэ дамжуулна:

Корейскэ Арадай армиин верховно командалагша генерал Ким Ир Сен ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша генерал Пын Дэ-Хуэй ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша генерал Риджуэйдэ иимэ харюу эльгээбэ:

«Генерал Риджуэй, танай послани абаабди. Кэсоной нейтральна зонодо алба хэжэ байһан танай талын сахюулай группа хадаа бариха ёһогүй буу барижа, хэлсээ зүришэн, хэлсээнүүдэй боложо байһан райондо алдуутайгаар ороһон байна, августын 4-нэй 13 часта болоһон энэ инцидент тушаа бидэнэр иимэ юумэ мэдээсэжэ шадахабди: манай главна делегат хадаа хэлсээнүүдэй боложо байһан райондо сахюулай оролгые хорихо ябадалда ехэ анхарал хандуулха ба саашадаа ямар нэгэн иимэ инцидентын болохогүйн тулада энэ приказ нарин зүбөөр дүүргэлгэ хангаха гэжэ танай делегацида августын 5-най 9 час 30 минутада дамжуулан хэлэхые, мүн Кэсондохи нейтральна зонодо сахюул табиха харюусалгатай личнэ составта манай главна делегат үшөө дахин захираа гэжэ тайлбарилхые өөрынгөө холбооной офицер полковник Чан Чун Санда захирһан байна.

Гэнтын иимэ жэжэ инцидентнүүдэй манай хэлсээнүүдтэ һаад хэхэгүйн тулада, бидэнэр июлиин 14-нэй хэлсээе нарин сахихые, мүн энэ хэлсээе саашадаа иигэжэ эбдэхэгүй ябадал хангаха гэжэ Кэсоной нейтральна зонодохи сахюулдаа захираабди. Энэ харюу абаһан дары Кэсон ерэжэ, хэлсээнүүдээ шэнээр ябуулхые танай делегацидаа захирха байхат гэжэ найданабди.

Корейскэ Арадай армиин Верховно командалагша
КИМ ИР СЕН.
Хитадай арадай һайндуратанай командалагша ПЫН ДЭ-ХУЭЙ».

„Эрнст Тельманэй нэрэмжэтэ пионерскэ республика" нээгдэбэ

БЕРЛИН, августын 4. (ТАСС). Пионерскэ угаа ехэ лагерь—«Эрнст Тельманэй нэрэмжэтэ пионерскэ республика» мүнөөдэр Берлиндэ нээгдээ, Германиин бүхы газар нютагһаа ба хилын саанаһаа ерэһэн 20 мянган пионернүүд тус лагерьта байралба. Лагериин нээгдэхэдэ, Германска демократическа республикын президент Вильгельм Пик, тэрэшэлэн арадай палатын түрүүлэгшэ Иоганнес Дикман, премьер-министр Отто Гротеволь, премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт, Баруун Германиин компартиин түрүүлэгшэ Макс Рейман, Германска демократическа республикын правительствын гэшүүд, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Михайлов байлсаба.

Баяр жабхалантайгаар туг мандуулһанай һүүлээр, Вильгельм Пик үгэ хэлэбэ. «Пионерскэ республикада» Эрнст Тельманэй нэрые олголго хадаа немецкэ ажалшадай вождиин тэмсэжэ байһан шэнги эрид шангаар эб найрамдалай түлөө тэмсэхые уялгална.

„Хитад арадай һайндуратан—илагдашагүй хүсэн"

ПЕКИН, августын 2. (ТАСС). «Хитад арадай һайндуратан — илагдашагүй хүсэн» гэһэн, Кореядэхи хитад арадай һайндуратаниие командалагша Пын Дэ-Хуэй гэгшын статьяе Синьхуа агентство дамжуулна. Тус статьягай текстнь бүхыдөө дооро толилогдоно.

Холбоото Штадууд болбол хитад арадай оло дахин хэһэн һэргээмжэлгэнүүдые, Кореян асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тээшэ Хитадай ба бүхы дэлхэйн арадуудай эрмэлзэлгые тоонгүйгөөр, 38-дахи параллелиие дабан гаража, Корея ба Хитадай хилэ дээрэ байгаа Ялуцзян ба Тумынь гэжэ мүрэнүүд тээшэ добтолго хэхые 1950 оной октябрьда өөһэдынгөө интервенционистска сэрэгүүдтэ захирһан байгаа. Тиигээд интервенционистска сэрэгүүд Чхосань гэжэ городые эзэмдэмсээрээ, Хитадай территори руу буудажа, амгалан һуужа байгаа хитад хүн зониие алаһан ба шархатуулһан байна. Тэрээнтэй хамта, Холбоото Штадууд болбол Корея руу сүмэрэн ороһон өөһэдынгөө агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые манай зүүн хойто хилэ дээрэхи городууд болон тосхонуудые бомбодохо ба буудахын тула эльгээдэг байгаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүд манай хүршэ болохо — Кореян территори руу сүмэрэн орохынгоо ба Хитадай Тайван гэжэ территориие зоргоороо эзэмдэһэнэйнгээ газаа тээ, манай ороной зүүн хойто хилын аюулгүйе нилээд эбдэһэниинь харуулна. Олон миллион хитад арад империалистнуудай энэ зэбүүтэй аашануудые тэсэжэ байха аргань үгы боложо, Кореядэ туһаламжа үзүүлхын тула, өөһэдынгөө гэр гуламта болон Эхэ орониие хамгаалхын тула американска агрессидэ эсэргүү тэмсэлдэ жагсажа, хитад арадай һайндуратанай хүсэтэ отрядуудые байгуулаа һэн. Тэрэ отрядууд Корейскэ Арадай армитай нигта харилсаатайгаар дайлалдахын тулада Корея руу ошоһон байгаа.

Корея руу ороһонһоо хойшо үнгэрһэн 9 һарын турша соо хитад арадай һайндуратан корейскэ арадай армитай хамтадаа, интервенционистска сэрэгүүдтэй эсэргүүгээр дайлалдажа, хатуу шанга байлдаануудые хэһэн байна. Табан ехэ операцинуудай һүүлээр корейскэ арадай арми ба Хитадай һайндуратан ехэнүүд илалтануудые түйлажа, 270 мянга гаран солдадууд ба офицернүүдые усадхажа, Хойто Кореян ехэшэг территориие һөөргэнь бусааһан ба Кореядэ боложо байгаа агрессидэ эсэргүү дайнда илаха үндэһэ һуури табиһан байна. Һайндуратанай отрядуудай бүхы командирнууд ба боецүүд, дайн байлдаанда үзэгдээ дуулдаагүй ехэ героизм ба шэн зоригые харуулна. Добтолон орходоо тэдэнэр хэдышье бэрхэтэй байгаа һаань, хэдышье эсэжэ сусажа ябаа һаа, хамаагүй, дайсанай хэршье хоротойгоор буудажа байгаа һаань, хада уула болон гол мүрэниие дабан, урагшаа эрэлхэг зоригтойгоор дабхинад. Дайсанай самолёдууд ба артиллериин хэршье шангаар бомбодожо ба буудажа байгаа һаань, хамаагүй, обороно до байхадаа тэдэнэр өөһэдынгөө позицинуудые эхинһээнь һүүлдэ хүрэтэр бата бэхеэр барижа байдаг. Хэдышье зохимжогүй оршон байдал соо, тэдэнэр ямаршье аюулые эрэлхэг зоригтойгоор угтадаг ба гэдэргээ сухаридаггүй байна. Гансашье солдат үлөө һаа, өөрынгөө позициие хаядаггүй. Хэдэн олон геройнууд — һайндуратан шархатаадшье байхадаа хамаагүй, дайлалдажал байдаг, тиигээд фронтын лини дээрэһээ холодожо ошохые эрид арсадаг байнад. Хэдэн олон боецүүд—геройнууд наһа баража байхадаашье хамаагүй, урагшаа эрэлхэг зоримгойгоор ябахыень, агрессивнэ сэрэгүүдые илан-илатараа тэмсэхыень өөһэдынгөө нүхэдые зоригжуулдаг байгаа. Һайн дуратанай отрядуудай командирнууд ба боецүүд үдэр һүнигүй, 30 градус хүйтэндэ, үндэр хада хангилнуудташье, үбдэгтөө хүрэмэ саһан соогуургшье дайн байлдаануудые хэдэг байгаа. Дайсанай хамгаалалтын позицинуудые атаковалан абахын тула тэдэнэр янгинама хүйтэн уһые буугай тобшо доро ябажа гаталан гарадаг байба. Тэдэнэр дайшалхы даалгабаринуудаа дүүргэхые оролдожо, үлдэхэ зобохые ба халуун хүйтэниие эрэлхэг зоримгойгоор дабадаг байба. Хитад арадай һайндуратанда танкнууд үгы байхадань, энээнэй урда тээ авиаци үгы байхадань, харин американска сэрэгүүд мүнөө үеын һайн зэбсэг, олон тоото самолёдууд, танкнууд ба артиллеритэй байһаниинь бултандаа мэдэнэ гээшэ. Хитад арадай һайндуратан үсөөн тооной артиллери ба пехотно хүнгэн зэбсэгүүдтэй байгаа юм. Гэбэшье, тэдэнэр дайсандаа дарагдаагүй, харин дайсанаа илаһан байна.

Нэгэдэхеэр, энээнэй шалтагаан юун бэ гэхэдэ, тэдэнэр агрессидэ эсэргүү үнэн зүб дай хэжэ байна. Хитадта эсэргүү агрессиие американска империализмын саг үргэлжэ хэжэ байһыень хитад арад хэзээдэшье мартахагүй юм. Энээнэй урда тээшье, мүнөөшье хадаа Америкын реакционернүүд ба японско милитаризмын хүсэнүүдэй хоорондо хорото муухай хэлсээ хэгдэһэниие хитад арад мартажа шадахагүй. Энээнэй урда тээшье, мүнөөшье хадаа Америкын реакционернүүд ба Чан Кай-шигай бандын хоорондо хорото муухай хэлсээ хэгдэһэниие мартажа шадахагүй. Тиимэһээ, бидэнэр, манай хүршэ — Кореяе эзэмдэжэ, японско империализмын харгыгаар ябажа, зүүн-хойто Хитадта сүмэрэн орохо гэһэн забдалгые тэсэжэ шадахагүй байнабди. Хитад арадай һайндуратан Эхэ орондоо халуунаар инаглаад, агрессорнүүдтэ гүнзэгы ехээр зэбүүрхээд байхадаа, эрид зориг ба героизм харуулна.

Хоёрдохёор, хитад арадай һайндуратан политическэ үндэр дээдэ мэдэрэлээр ба патриотизмын, интернационализмын агууехэ үзэлээр нэбтэрэнги байнад. Һайндуратанай отрядуудай командирнууд ба боецүүд гансашье өөрынгөө Эхэ орондо халуунаар инаглана бэшэ, мүн антиагрессивнэ дай хэхэдэнь корейскэ арадта үнэн сэдьхэлээрээ туһалнад.

Гурбадахяар, хитад арад өөһэдынгөө гадаадын болон дотоодын дайсадта эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэлые удаан саг соо ябуулжа, һураггүй һайн зэбсэгтэй дайсаниие илажа шададаг болоһон, дайн байлдаанда бүхы илалтануудые дабажа, өөрынгөө хүсэнүүдые шууд дээшэлүүлхэ баян дүй дүршэлтэй болобо, мүн марксизм-ленинизмын үндэһэн дээрэ дайсаниие үгы хэхэ ба илалта түйлаха сэрэгэй гол принципүүдые шудалһан байна. Корейскэ фронт дээрэхи условинуудта хитад арадай һайндуратан энэ үнэтэ үүсхэлые хүсэдөөр хэрэглэжэ, илалтануудые түйлаба. Бидэнэр, урданаймнай дайсадта орходоо илгаатай эдэ шэнэ дайсадые бута сохин һалгаахын тула мүнөө үеын зэбсэгые шудалжа, хэрэглэн һуража байнабди. Энэ зэбсэгые ойрын сагта шудалха бэзэбди гэжэ найданабди. Тиимэ болохолоорсо хитад арадай һайндуратан империалистическэ оронуудай агрессивнэ сэрэгүүдые бута сохин һалгааха байһандаа энээнһээ хойшодоо бүришье ехээр этигэнэ.

Дүрбэдэхеэр, хитад арадай һайндуратаниие хитад арад хүсэдөөр дэмжэнэ. Хитад болбол олон арад зонтой, хэмгүй ехэ резервнүүдтэй орон байна бшуу. Хитад арад өөрынгөө дотоодын болон гадаадын дайсадай реакционно эзэрхэлгые үгы хээд, Хитадай коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро шэнэ түхэлэй гүрэниие — арадай демократиин диктатурын гүрэниие байгуулба. Хитадта бүхы һалбаринуудта эмхитэй эршэтэй барилга хэгдэнэ, арадай мэдэрэл түргөөр ургана. Американска агрессидэ эсэргүү, Корейдэ туһаламжа үзүүлхын түлөө, Эхэ ороноо хамгаалхын түлөө хүдэлөөн бүхы ороной арадай дунда улам улам бүри үргэнөөр дэлгэрнэ.

Табадахяар, Корейскэ арадай демократическа республикын правительство, корейскэ ажалай партиин, корейскэ арадай арми ба корейскэ арад хитад арадай һайндуратанда тон ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Корейскэ арад хитад арадай һайндуратаниие халуунаар инагладаг. Кореецүүд һайндуратаниие өөһэдынгөө бүлын гэшүүд гэжэ тооложо байдаг. Кореецүүд болбол американска империализмын хэһэн гал түймэр, тонолго дээрмэдэлгэ ба алалга хюдалга дээрэһээ хүшэр хүндэ байдалда болон ехэнүүд гээлтэнүүдтэ ороһон болобошье, һайндуратанай тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаараа туһалжа үргэлжэлһөөр. Корейскэ арадай армиин ба хитад арадай һайндуратанай хоорондохи зэбсэгэй талаар ахадүүгэй барисаан эбдэршэгүй. Корейскэ фронт дээрэ түйлагдаһан гайхалта түйлалтанууд болбол Хитад ба Кореян арадуудай сэрэгүүдэй эбтэ байлдаанай ашаар түйлагдаһан байна.

Зургаадахяар, хитад арадай һайндуратаниие эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы арадууд дэмжэнэ. Бидэнэр гансаараан бэшэбди, эб найрамдалда дуратай дэлхэйн бүхы арадууд манай хани нүхэднай, теэд энэ ушар дүүрэн илалтые манда хангахал.

Хитад арадай һайндуратанай илагдахагүй шалтагаануудынь эгээл тиимэ байна. Бидэ энэ талаараа дайсанда орходоо булюу байнабди, теэд энэ булюу байһамнай хэзээдэшье манда туһалха байхал. Мүнөө үеын буу зэбсэгэй талаар бидэнэртэ мүнөө дээрээ үшөөл бэрхэшээлнүүд тохёолдоно, энэ талаараа дайсан болбол мүнөө дээрээ — булюу. Теэд, дээрэ хэлэгдэһэнэй ёһоор, энэ талааршье ушар байдал мүн лэ хубилха ёһотой, хубилжашье байна. Хитад арадай һайндуратан арадай артиллериие ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые ехэнүүд хэмжээгээр байгуулжа эхилээ. Эдэ механизированнэ сэрэгүүдые бии болгоод хэрэглэжэ эхилэмсээрэмнэй, манай дайшалхы хүсэн нилээд ехэ боложо, бидэнэр бүри ехэ илалтануудые түйлаха байхабди. Зүгөөр, бидэнэрэй мүнөө юугээрээ булюу байһыемнай манай дайсан хэзээдэшье мэдэжэ абахагүй байнал.

Мүнөө үедэ корейскэ арадай армиин ба хитад арадай һайндуратанай делегаци Кэсондо ООН-эй сэрэгүүдэй делегацитай эблэрэлгын хэлсээнүүдые ябуулжа байна. Хэрбээ хоёр тала өөһэдынгөө сэрэгүүдые 38-дахи параллельһээ гэдэргэнь абаашажа, 38-дахи параллелиин үндэһэн дээрэ демилитаризованнэ зоно бии болгоод, тэрэшэлэн даб дээрэхи эблэрэлгын бусад условинуудые үнэн сэхээр дүүргэээд, Кореяһээ гадаадын сэрэгүүдые гаргаха найдабариие хангаад байгаа һаань, Корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэжэ болохо байна бшуу. Тиигээд эб найрамдал тээшэ нүгөө талаһаа үнэн сэхэ бэшээр зорижо, үндэһэ һууригүй эрилтэнүүдые зорёон табижа, эблэрэлгын хэлсээнүүдые таһалдуулжа байха юм һаань, сэрэгэй оршон байдал тэдээндэ ашатай туһатайгаар хубилхагүй байхал.

Улам удаан тэмсэхэ бүреэ бидэнэрэй улам хүсэтэй болоһыемнай һүүлэй 9 һаранuудай событинууд харуулба. Хитад арадай һайндуратан корейскэ фронт дээрэ 9 һара соо тэмсэхэ зуураа урдынхида оробол бүри хүсэтэй боложо, Эхэ ороноо хамгаалхадаа, бүгэдэниитын эб найрамдалые хамгаалхадаа илагдашагүй ехэ хүсэн болобо. Һайндуратан, агрессидэ эсэргүү тэмсэлэй түрүү фронт дээрэ хойшодоошье байха, манай Эхэ ороной аюулгүй байхын түлөө, корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө хүсэлэлгэнүүдые һуларуулхагүй.

Н. ДАМДИНОВ

ХИТАДАЙ ҺАЙНДУРАТАНДА

Хүршэ айлайнгаа
гэрэй шатаал һаа,
Хүрзэ, һүхэеэ
барин, булта
Сагаа гээнгүй,
хамаг шадалһаа
Сарахаа шамдаха
бэшэ аалта?..
Кореян арадта —
түрэл хүршэдэнь —
Хорото янкиин
добтолоод байхадань,
Үхэлэй шуһата
бомбонуудые шэдэн,
Үргэлжэ газарыень
дэбһэн зайхадань,

Хитад арадай
баатар зүрхэн,
Хоро үһөөгөөр
бусалан гохилоол.
Дүүнэртээ туһалхаа,
эбтэйгээр зүдхэн,
Дорюун омог
һайндуратан мордоол.
Түрэл Кореян
сүлөөгэй түлөө,
Түүхэтэ Хитадай
аюулгүйн түлөө
Хурса жадаараа,
түрэл хүршэнүүд,
Хатуу шэрүүнээр
дайсадаа хэршэнэд!

Алхамаа үргэнөөр,
һайндуратан, —
Амгалан байдалай
зоригто солдадууд,
Урдатнай хирбэгдэнэ
үмхи доллартан,
Арадатнай һэргэнэ
ногоон садууд!
Эб найрамдалай
сагаан гулабхаа
Элинэл дээгүүр
хэрэгытнай үршөөн...
Энэ дэлхэйн
ажалшан улад хуу
Этигэнэл таанадта,
Үнэнэй тугшад!

ЗАВОДСКОЙ СПАРТАКИАДА

Августын 5-да БМАССР-эй 25-дахи жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ түмэрзамшадай Бүхэсоюзна Үдэртэ зорюулагдаһан паровозо-вагонно заводой физкультурнигуудай спартакиада болоо.

300 физкультурнигууд велосипедээр, хүнгэн атлетикээр, городки наадалгаар, волейболоор ба футболоор командна түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысэбэд.

Шанга тулалдаанай һүүлээр, шэрэм шудхалгын цехын коллектив командна түрүү һуури эзэлбэ. 2-дохи һуурида котельщигүүд, 3-дахи һуурида булад шудхагшад гараба.

Тус бүриин түрүү зэргые эзэлэлгээр велосипедистнэр Трунев ба Скубиро гэгшэд, хүнгэн атлетикээр эрэшүүлэй дунда Шевчук, Осипов, эхэнэрнүүлэй дунда Масолова, Дульянинова гэгшэд илажа гараа.

Спартакиадын дүүрэмсээр, түрүүшын һууринуудые эзэлһэн командануудта ба спортсменүүдтэ «Локомотив» обществын грамотанууд ба шангууд барюулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 100 м урилдаанда фиништэ түрүү ерэһэн Яков Шевчук (дээдэ һэз), командна түрүү һуури … кигаар эзэлһэн ОКС-ын коман… түлөөлэгшэ К. С. Попов (ду… наадажа байна. Велосипед… рэй парад (доодо тээнь).

Ф. Кондратьевай ф…

ФУТБОЛ

Локомотивайхид илаба

Августын 3-да БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Сибириин 1-дэхи группада РСФСР-эй түрүү һууриин түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаһан футбольно командануудай хоорондо нүхэдэй уулзалга болоо.

Стадионой футбольно талмай дээрэ Улан-Удын ПВЗ-гэй «Локомотив», Красноярскын «Динамо» командануудай футболистнар уулзаба. Түрүүшээр локомотивайхид шангаар добтолжо, хэдэн дахин айлшадай ворота руу б… оруулхые оролдобошье, тэрэнь тээгүй. Айлшад локомотивайх… воротада дүтэлжэ, добтол… Подколзин бүмбэгэ сэб сэхэ … жо, тоо нээбэ.

Энээнэйнь харюуда локо… вайхид забһаргүйгөөр доб… хэжэ, айлшадай ворота руу … бүмбэгэ, удаа тээнь Поцор (… Удэ) баһа нэгэ бүмбэгэ ору… 2:1 гэһэн тоогойгоор Улан-… хид илаба.

2:2

Августын 5-да, «Динамо» стадион дээрэ футболоор РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн Сибириин зонын 2-дохи группын командануудай — Кемеровскэ ба Улан-Удын «Динамо» командануудай хоорондо болобо.

Наадан түргэн темптэйгээр эхилжэ, Улан-Удын динамовецууд ехэ талмай эзэлээд, хэдэн бүмбэгэ айлшадай воротада оруулхые һэдэбэ. Кемеровэйхид воротагаа хамгаалхые эрмэлзэн оролдобошье, нааданай журам эбдэбэ. Тиихэдэнь судья Лапин 11 метрын ялын бүмбэгэ сохихые манайхидта дурадхаба. Футболист Пуршов бүмбэгэ сохиходоо айлшадай ворота руу оруулжа шадаагүй.

Саашадаа кемеровэйхид 2 … бэгэ Улан-Удынхидэй ворот… оруулба.

Штрафной талмайда … найнгаа түлөө айлшад баһа … хин ялада оробо. Эндэ Дер… сэхэ сохилтоор бүмбэгэ ору…

Забһарлалгын һүүлээр, … хоёр талын добтолгоор эхил…

Ильин (Улан-Удэ) хамга… шын алдууе һайнаар хэр… айлшадай ворота руу бүмбэ… хижо, 2:2 гэһэн тоотой болго…

Энэ һонин уулзалга ингэж… сэлгээр дүүрэһэн байна.

Харюусалгата редак…
Б. А. ОЧИР…

Мүнөөдэр кино театрнуудта

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой культурын ордондо гүрэнэй филармониин эстрадна бригада артист Литвинскиин хүтэлбэри доро концерт табиха.

Городой культурын ба амаралтын паркда пиитын сэнгэлгэ ба танцы.

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Морє… ган» (11, 13 часуудһаа), «… (23 час 30 минутаһаа).

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — … сборник» (12, 14 часуудһаа).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного … промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

11—03655. Типография Управления полиграфической промышленности, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0…